

Peellandschapspark Voskuilenheuvel

-- een beheervisie --

Stichting Voskuilenheuvel
i.s.m. GroenInZicht
Datum: 25 april 2007
Status: DEFINITIEF

Colofon:

Opgesteld door:

GroenInZicht
Statenweg 67
5428 GE Venhorst
telefoon: 06-21520421
e-mail: info@groeninzicht.nl
website: www.groeninzicht.nl

In opdracht van:

Stichting Voskuilenheugel
Secretariaat: Statenweg 99
5428 NL Venhorst

Datum: 25 april 2007

Samenvatting

Landschapspark De Voskuilenheuvel is een bijzonder stukje natuur. Het is een heel klein restant van de immense onontgonnen vlakte die De Peel honderdvijftig jaar geleden nog was. Het kan worden gezien als een natuurparel in een overwegend agrarische omgeving. Binnen het landschapspark is sprake van twee delen: De heide met een nagenoeg onaangeroerde morfologie en Den Heuvel dat een sterk verhoogde ligging heeft als gevolg van stortingen van huisvuil. Beide delen verschillen sterk van elkaar in karakter en natuur- en landschapswaarde.

Het hoofddoel van de Voskuilenheuvel is het instandhouden van het kenmerkend heidelandschap waarbij de situatie omstreeks 1900 wordt nagestreefd. Het daaronder liggend doel is de verrijking van natuur en landschap. De Voskuilenheuvel leent zich daarom uitstekend om bezoekers voorlichting te geven over, en waardering bij te brengen voor, cultuur, natuur en landschap.

Om deze doelstelling te realiseren zijn de volgende omvormingen nodig:

- aankoop en inrichting gronden zuidzijde
- verbinding met overige groengebieden
- verdichting randen
- opener maken heide
- ontwikkeling vlinderweide
- zichtrelatie Den Heuvel en De Heide
- geleidelijke overgangen tussen beplantingstypen
- vergroting educatieve waarden

Voor de (nieuwe) beheergroepen zijn beheermaatregelen voorgesteld die zorgdragen voor een consistent beheer, gericht op instandhouding én ontwikkeling van het park.

Om bovenstaande maatregelen te kunnen realiseren kan gebruik worden gemaakt van subsidies met betrekking tot hergebruik van stortplaatsen, educatieprojecten ecologie en onderzoek naar hydrologische situatie.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3	3.2 STREEFBEELD	24
VOORWOORD DOOR HET BESTUUR	5	3.3 REALISATIE STREEFBEELD	27
VOORWOORD DOOR DE AUTEUR	6	4 BEHEERPLAN	29
1 INLEIDING	7	4.1 BESCHRIJVING BEHEERGROEPEN	31
2 INVENTARISATIE EN ANALYSE HUIDIGE SITUATIE	8	5 SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN	36
2.1 LIGGING PARK	8	6 AANBEVELINGEN	37
2.2 ABIOTISCHE FACTOREN (GROND, WATER, BODEM, RELIËF, ENZ.)	9	7 BRONNENLIJST	38
2.3 BIOTISCHE FACTOREN	9	BIJLAGEN	39
2.4 OORSPRONKELIJK BEELD PEEL	10	BIJLAGE 1: SOORTINVENTARISATIE VOSKUILENHEUVEL 1989 – 2005	40
2.5 FLORA EN FAUNA IN DE PEEL	11	BIJLAGE 2: BIOTOOPEISEN SOORTEN	44
2.6 ANTROPOGENE FACTOREN (CULTUURHISTORIE, ENZ.)	11	BIJLAGE 2: BIOTOOPEISEN SOORTEN	45
2.7 GESCHIEDENIS PARK	12	BIJLAGE 2: BIOTOOPEISEN SOORTEN	46
2.8 RELATIE MET DE OMGEVING	13	BIJLAGE 3: UNIFORME MARKERING BOSBOUW	48
2.9 HUIDIG GEBRUIK (RECREATIE, EDUCATIE, ENZ.)	13	BIJLAGE 4: RAMING (LOSSE BIJLAGE!)	49
2.10 HUIDIG BEHEER	14		
2.11 BELEID- EN OVERIGE PLANNEN	18		
3 ANALYSE	21		
CONCLUSIE:	22		
VISIE	23		
3.1 HOOFDDOEL PARK	23		

Voorwoord door het bestuur

Bij het tot stand komen van onze eerste beheersvisie blik ik even terug naar het verleden van het gebied van Voskuilenheuvel.

De heuvel is een verhoging van ongeveer drie meter in het landschap aan de noordzijde van de Boekelsepeel. Beter bekend was de Voskuilenheuvelse del, die meerdere hectaren groot was. Deze waterplas deed dienst als drinkplaats voor de schapen en tevens als wasplaats voor de schapen, alvorens ze geschoren werden in de voorzomer. In de winterdag was deze waterplas een grote ijsbaan met aan de oost- en westzijde hoge zandruggen. Deze zandruggen waren begroeid met heide en buntgras waar men uit de luwte van de wind van het winters zonnetje kon genieten. Als het ijs de schaatsers kon dragen liep op zondag al het jong volk uit naar deze ijsvlakte. Daar hing dan de vlag uit net zoals vandaag de dag in een discotheek. Men kon er schaatsen of naar schaatsers kijken en genieten van de winterse zon die langzaam achter de horizon verdween.

Tijdens het opstellen van de ontginningplannen voor de Boekelsepeel door de Nederlandse Heidemaatschappij heeft men er nog aan gedacht om van dit gebied een natuurreservaat te maken.

Na de tweede wereldoorlog was de landhonger zo groot dat het grootste deel van de Voskuilenheuvel alsnog ontgonnen werd.

Een klein gedeelte van deze 18 hectare was niet geschikt om een boerderij op te stichten en bleef tot 1953 woest liggen. In dat jaar werd het lichtjes bewerkt en werden er dennenbomen gezaaid.

Eind jaren '60 van de vorige eeuw werd er nog eens zes hectaren afgepakt om dienst te doen als vuilstortplaats.

Op de overige twaalf hectaren vonden 2 politiehondenverenigingen hun onderkomen tot 1985. Het bos werd toen gekapt omdat het aangetast was door een schimmelziekte.

Het was dat moment dat gemeenschapsbelang Venhorst op de gedachten kwam om er een natuurgebied van te maken. In 1986 werd het plan aan

het college van B&W aangeboden. Deze stonden meteen achter het plan. Helaas stond toezichthouder Staatsbosbeheer er niet achter. Er volgden een paar moeizame jaren met veel overleg maar met een akkoord als resultaat. Dit was voor de werkgroep voldoende.

De werkzaamheden werden opgestart met het kappen van ongewenste bomen, afplaggen van de heide en het aanleggen van wandelpaden. Ook werd er een schaapskooi gebouwd.

Met het bouwen van de schaapskooi vielen we in de prijzen en kregen we landelijke bekendheid. Dit had weer tot gevolg dat het ijs gebroken was en de weg vrij was om het park zo in te richten als het er nu bij ligt.

Bij het vele werk in het park kwam ook het elk jaar opnieuw indienen van een werkplan en het aanvragen van subsidie.

Door deze beheersvisie hopen we dat voor jaren in één keer te doen. Dus minder administratief werk met een langere visie. Dit geeft ook meer duidelijkheid op langere termijn. Hier kan dan naartoe gewerkt worden.

Dit hadden we al vele jaren voor ogen. Maar het schrijven van een beheersvisie is specialistisch werk. Het is een kostbaar verhaal en dat geld hadden we er niet voor.

Toch hebben we in Esther Rutten van GroenInZicht die persoon gevonden. Sterker nog ze heeft het zelf geopperd om dit plan voor ons te schrijven. Ze was zo in de ban van het park dat ze het vele werk dat een beheersvisie schrijven met zich meebrengt, er best voor over had.

Esther, heel veel dank voor het vele werk dat je voor dit mooie stukje Venhorst gedaan hebt.

Voorzitter Peellandschapspark "De Voskuilenheuvel"

J.J.M. Manders

Voorwoord door de auteur

In 2004 ben ik betrokken geraakt bij het landschapspark De Voskuilenheuvel. Hoewel ik het een leuk park vond, vond ik het niet uitermate bijzonder. Tót ik de mensen van de stichting Voskuilenheuvel leerde kennen. Wat een ontembaar enthousiasme, wat een inzet en gedrevenheid van deze vrijwilligers! Geen wonder dat ze al zoveel hebben bereikt in de 18 jaar dat het park bestaat. En wat heeft het park veel te bieden! Toen ik me verdiepte in de oorsprong van het park en de potenties die het park heeft, raakte ik net zo enthousiast. Met veel plezier heb ik, samen met de Stichting Voskuilenheuvel, deze beheervisie geschreven. Ik hoop dat het helpt om de kwaliteiten van het park in het juiste daglicht te plaatsen én verder te ontwikkelen.

Ing. E.A.R.M. Rutten-Maas
GroenInZicht

1 Inleiding

Peellandschapspark De Voskuilenheuvel is een bijzonder stukje natuur. Het is een heel klein restant van de immense onontgonnen vlakte die de Peel honderdvijftig jaar geleden nog was. Nu nagenoeg alle ´woeste grond´ in Nederland ontgonnen is, is een dergelijk Peelrestant van grote waarde.

Vanaf eind jaren tachtig zet de werkgroep Voskuilenheuvel zich in voor het behoud en de ontwikkeling van dit park. Zij werken hierbij volgens de volgende doelstelling:

Het doen verwezenlijken en in stand houden van het park, het conserveren van een stukje Peel, het scheppen van educatiemogelijkheden voor jeugd en ouderen, het behoud van de band met het verleden en het creëren van bewustwording van natuurlijke en landschappelijke waarden.

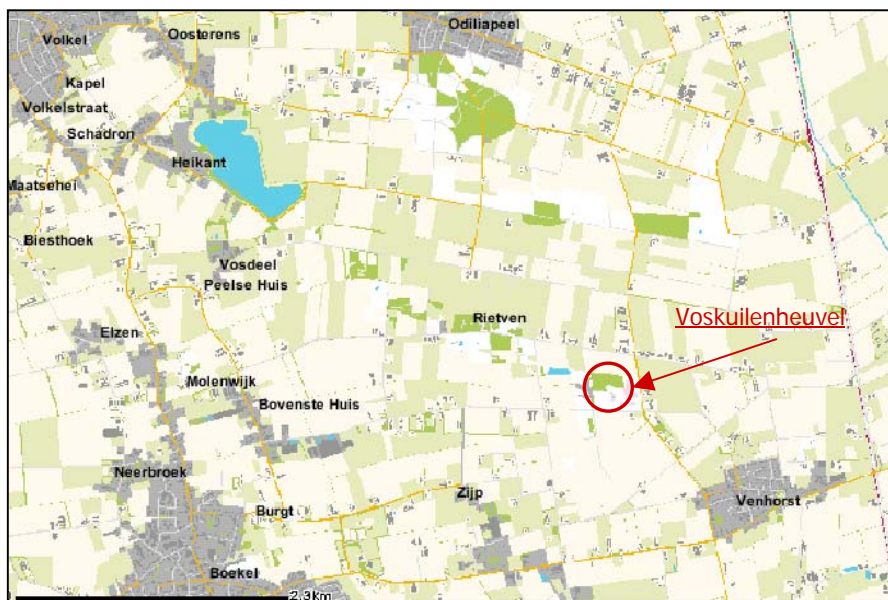
Dit rapport heeft tot doel vast te leggen wat de huidige situatie is en wat de visie is voor de toekomst. De beschrijving van de huidige situatie, van fysieke omstandigheden tot het voorkomen in diverse plannen, vindt u in hoofdstuk 2. Voor een beknopte weergave verwijzen wij u naar hoofdstuk 3, waarin de huidige situatie wordt geanalyseerd met behulp van een SWOT-analyse (sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen). Vanuit de analyse is de visie gevormd die u aantreft in hoofdstuk 4. Hierin wordt het streefbeeld voor de nabije en verre toekomst omschreven. Dit alles resulteert in een beheerplan waarin alle benodigde maatregelen worden opgesomd om het streefbeeld te bereiken. In hoofdstuk 6 worden de mogelijkheden besproken om subsidie te verwerven. De Voskuilenheuvel is een park dat volop in ontwikkeling is. Met deze visie alleen zijn we er nog niet. Daarom worden als laatste aanbevelingen gedaan om het park te optimaliseren.

2 Inventarisatie en analyse huidige situatie

2.1 Ligging park

Het park De Voskuilenheuvel hoort bij de gemeente Boekel. Het ligt ten noorden van de kern Venhorst, op ongeveer 800 meter afstand daarvan. Het vormt een schakel in een lange keten van kleine natuurgebiedjes tussen het gehucht Heikant bij Volkel en de kern Venhorst. Het park ligt op de kruising van de wegen Schepersdijk en Voskuilenweg.

Figuur 1: topografie omgeving Voskuilenheuvel (Bron: KICH)

Figuur 2: luchtfoto omgeving Voskuilenheuvel (bron: digitale gemeentegids)

2.2 Abiotische factoren (grond, water, bodem, reliëf, enz.)

Het park kan worden verdeeld in 3 deelgebieden:

- het meest oostelijke deel, met een nagenoeg onaangeroerde geomorfologie. We noemen dit deel verder in het plan "De Heide"
- het middendeel, dat een sterk verhoogde ligging heeft als gevolg van stortingen van huisvuil. We noemen dit deel verder in het plan "D'n Heuvel"
- het westelijk deel waarin de visvijver is gelegen. Omdat de visvijver wordt beheerd door de visclub wordt dit deel hier verder buiten beschouwing gelaten.

Figuur 3: Deelgebieden Voskuilenheuvel

De heide

De Heide heeft een bijzonder gave geomorfologie. De ontginning is hieraan voorbij gegaan, zodat het oorspronkelijk reliëf intact is gebleven. De bodem bestaat er uit zand met uitspoelingslagen, de zogenaamde podzolgronden. In De Voskuilenheuvel is sprake van een minerale A-horizont, dat wil zeggen een schrale, zandige bovenlaag. Uit deze laag spoelen voedingszouten uit naar onderliggende lagen en worden daar 'vastgehouden' in de inspoelingshorizont: een doorgaans hardere, grijze

bodemlaag. In de Voskuilenheuvel is sprake van veldpodzolgronden, bestaande uit leemarm en zwak lemig fijn zand. Kenmerkend voor dit bodemtype is het zeer beperkte vermogen om water en voedingsstoffen vast te houden in de bovenste, bewortelde zone. Plaatselijk is deze bovenste, bewortelde zone zeer dun, waardoor de beplanting ook een schraal karakter heeft. Op enkele plaatsen bevinden zich ondoorlatende laagjes 'oer' in de bodem, waardoor regenwater niet kan wegzakken. Dit is onder andere het geval onder het Grootven, waardoor hier regenwater in blijft staan. Omdat dit ven alleen door regenwater wordt gevoed, is sprake van een kenmerkend zuur milieu. Het grondwater bevindt zich op een diepte van ongeveer 140 centimeter onder maaiveld (grondwatertrap VII). Als gevolg van de ontwatering die in de omringende landbouwgronden plaatsvindt, is in De Voskuilenheuvel sprake van verdroging.

D'n Heuvel

D'n Heuvel is een voormalige vuilstortplaats van de gemeente Boekel. Het aanwezige reliëf is dan ook niet van natuurlijke oorsprong. Deze heuvel ligt beduidend hoger dan het omringende maaiveld en is afgedekt met een aardelaag van 60 tot 80 centimeter dikte. Deze aarde is van wisselende kwaliteit, maar over het algemeen zeer rijk aan voedingsstoffen.

2.3 Biotische factoren

De Voskuilenheuvel kan worden gezien als een 'natuurparel' in een overwegend agrarische omgeving. De boomlaag bestaat uit dennen, berken en eiken. De struiklaag is matig ontwikkeld, wat met name een gevolg is van de begrazing door schapen. Hierin komen met name eik, berk, lijsterbes en vuilboom voor. Opvallende soorten van de kruidlaag zijn bladmossen en de rankende helmbloem. Op de heide komen kenmerkende soorten voor als de Kleine Zonnedauw, Veenmos en het Klein Warkruid, plaatselijk ook Duivelsnaaigaren genoemd. Deze worden met name aangetroffen in de vochtige laagtes waar sprake is van een zuur milieu. Beide soorten komen voor op de Rode Lijst als 'gevoelig', respectievelijk 'kwetsbaar'. Deze soorten behoren tot de pioniervegetaties die in stand worden gehouden doordat de successie periodiek wordt teruggezet als gevolg van wisselende waterstanden en plaggen.

vol water en was sprake van een schakering aan natte en droge stukken. In herfst en winter was de hele Peel een grote onafzienbare watermassa. Deze abiotische omstandigheden zorgden ervoor dat bomen nauwelijks de kans kregen om hier te groeien. Daarnaast was het gebruikelijk dat herders één maal per 3 à 4 jaar de heide afbrandden waarbij de bomen verdwenen. De spaarzaam aanwezige boomgroepjes waren zo uniek dat ze zelfs eigen namen hadden gekregen en dit waren belangrijke oriëntatiepunten in de verder open vlakte.

Fig. 5: Bloeiende heide (bron:doelbeelden)

2.5 Flora en Fauna in De Peel

De struikheide was de meest voorkomende plant en zorgde ervoor dat de Peel prachtig paars kleurde van juli tot september. Ongeveer de helft tot driekwart bestond uit heide, slechts afgewisseld met wat mossen. Op de hogere gronden vond men struikheide. In de lagere delen kwam dopheide voor. Ook kwamen in de vochtige delen Veenmos, Veenpluis en Pijpestrootje voor, alsook Ronde Zonedauw en Klokjesgentiaan. De zaadpluizen van het Veenpluis zorgden voor grote witte vlekken in het landschap, Zonedauw kon grote rode tapijten vormen en de Klokjesgentiaan viel op door zijn helderblauwe bloemen.

In deze enorme open vlaktes voelden veel vogels zich thuis die wij tegenwoordig onder de weidevogels scharen: Wulpen, Korhoenders, Grutto's. Ook Tureluurs en Kieviten kwamen veelvuldig voor. Daarnaast zag men er Patrijzen, Klapeksters, Goudplevieren en Tapuiten. In de winter streken ontelbare Ganzen, Eenden, Kraanvogels en Snippen neer in de uitgestrekte Peel.

De Peel was ook rijk aan Konijnen, Hazen en Vossen. Het was ook een landschap waarin enorm veel reptielen en amfibieën zich thuis voelden.

2.6 Antropogene factoren (cultuurhistorie, enz.)

Het idyllische beeld van de Peelsche Heide zou niet bestaan zonder menselijk ingrijpen. De openheid is een gevolg van de abiotische factoren, maar de typische vegetatie van het menselijk gebruik. Feitelijk werd de woeste grond al lang voor het 'in cultuur brengen' gebruikt door de mensen, al was dat zeer extensief. De landbouw maakte gebruik van de heide voor het steken van plaggen en het maaien van heide en dergelijke. Daarnaast werd het gebruikt voor het weiden van vee (meest schapen), voor de imkerij, en voor de winning van brandplaggen, turf, leem, zand en grind. Veruit de belangrijkste gebruiksfunctie was die van voedingsstoffenleverancier. De schapen werden in het zomerhalfjaar vanaf de dorpen naar de heide gedreven waar ze bleven zolang ze graasden. 's Middags en 's nachts stonden ze in de schaapskooi. Alle mest die hier werd achtergelaten werd gebruikt om de landbouwgronden te verrijken. Als de schapen niet in de schaapskooi of op de heide verbleven, stonden ze in de zogenaamde potstallen: stallen met op de bodem een laag plaggen of maaisel dat van de heide was gehaald. Uitwerpselen van de dieren werden, samen met de laag plagsel, periodiek over de

landbouwgronden uitgespreid. Deze manier van mestmaken was zeer arbeidsintensief en werd snel losgelaten toen kunstmest aan het einde van de 19^e eeuw werd geïntroduceerd. De belangrijkste functie van de heide verviel hiermee. Kunstmest bood zelfs mogelijkheden om heidevelden te cultiveren tot bruikbare landbouwgrond en het areaal heide ging snel achteruit. Heidevelden die niet werden omgevormd, veranderden vaak toch van samenstelling omdat beweiding door schapen niet meer zoveel voorkwam en er niet meer werd geplagd. Vergrassing van heide deed zijn intrede. Ook werden grote delen van de heide ingeplant met naaldhout om te voldoen aan de grote vraag naar mijnhout.

2.7 Geschiedenis park

Het Peellandschapspark maakt onderdeel uit van het grote gebied De Peel, wat tot circa 100 jaar geleden nog een vrij ongerept gebied was. Rond het einde van de 19^e eeuw is gestart met de ontginning van deze 'woeste grond'. De overheid heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de ontginning van de Peel. Subsidiering, planmatige aanpak en propaganda maakten het voor boeren aantrekkelijk om zich in dit 'barre' land te vestigen en dit te cultiveren. De Heidemaatschappij heeft rond 1920 voor Boekel een dorpsplan en boerderijplan ontwikkeld waarin de planmatige ontginning van de Boekelsche Peel werd voorbereid. Dit 'Algemeen Plan der Boekelsche Heide' verdeelde de Peelgronden in een aantal grote vakken. Slechts één vak werd bestempeld als ontoereikende landbouwkwiteit. Het werd daarom alleen bebost en zou later het Peellandschapspark worden.

Het westelijk deel is tot ongeveer 1950 ongerepte natuur geweest. Daarna is het gecultiveerd met het doel hier kerstbomen te planten. Eind jaren zestig is gestart met de ontgronding van dit terrein om hier betonzand en opvulzand voor vloeren te winnen. Grote gaten bleven over die later in gebruik zijn genomen als vuilstortplaats. Eind jaren tachtig is de stortplaats gesloten. Het is afgedekt met een grondlaag waarop beplanting werd aangebracht.

Het oostelijk deel bestond uit bos dat werd gebruikt voor houtproductie, maar ook een functie had als recreatief uitloophoud voor de kern Venhorst. In dit bos heeft enkele jaren een politiehondenvereniging zijn

thuisbasis gehad. Jarenlang lag hier een trimbaan, bestaande uit houten toestellen.

Fig. 6: Open heide (bron: doelbeelden)

In 1985 brak een schimmelziekte uit in de bossen van de Voskuilenheuvel waardoor de gemeente zich genoodzaakt voelde grote delen van het bos te rooien. Een kale vlakte was het resultaat. Gemeenschapsbelang Venhorst kwam hierdoor op het idee om dit terrein in oude staat te herstellen en zo een beeld te schetsen van de Peel zoals zij vroeger was. In 1988 is de werkgroep officieel gestart met een eigen stichting en het uitvoeren van de eerste werkzaamheden. Deze bestonden voornamelijk uit het herstellen van de vennen. In 1990 werd de toegankelijkheid van het park vergroot door de aanleg van wandelpaden. Een jaar later werd een paalbrug boven het Grootven gerealiseerd om mensen te laten genieten van de waternatuur zonder deze te vertrapen of verstoren. Om de waarden voor waternatuur te vergroten is een klein gedeelte van één van de vennen voorzien van een folielaag zodat deze continu watervoerend kan zijn. Vanaf 1992 kan het wandelend publiek ook genieten van de aanwezigheid van een kudde Kempische Heideschape. Deze vinden

schuilgelegenheid in de schaapskooi die hier eerder op karakteristieke wijze is gebouwd. Omdat het hoofddoel nu nagenoeg was bereikt (het terugbrengen van een stukje oorspronkelijk landschap) werd het park in 1992 officieel geopend. Sindsdien zijn diverse elementen toegevoegd die de natuur- en educatieve waarde van het park vergroten. Er zijn een open mutserdmijt en een uitkijktoren gebouwd en er zijn bijenkorven en een insectenpaleis geplaatst.

2.8 Relatie met de omgeving

De voskuilenheuvel vormt als het ware een natuureiland in de verdere agrarische omgeving. Door de bezoeker wordt dit sterk ervaren omdat de agrarische omgeving vanuit het park goed waarneembaar is. Van buitenaf lijkt het park een op zichzelf staand element. Voor de passant is slecht zichtbaar wat voor soort park het is. Dat komt enerzijds doordat de randen dusdanig gesloten zijn dat het niet mogelijk is om echt te kunnen zien wat er binnen de omheining gebeurt. Daarnaast is de entree van het park slecht zichtbaar.

Figuur 7: luchtfoto Voskuilenheuvel (bron: digitale gemeentegids)

Landschappelijk en functioneel vormt de visvijver een onderdeel van het totale park en daarmee wordt enigszins een verbinding gemaakt met het meer westelijk gelegen bosje Rietven. D'n Dursteek haalt het park al wat uit haar isolement. Het vormt een eerste aanzet tot een verbinding met de Odiliapeelse bossen maar eindigt abrupt bij de Noordstraat. Deze twee elementen bieden kansen om de Voskuilenheuvel onderdeel te laten uitmaken van een groter ecologisch en recreatief netwerk. In de beheervisie van de bossen van Odiliapeel wordt de wens uitgesproken om deze twee gebieden met elkaar te verbinden ten behoeve van een ecologisch netwerk. (zie ook paragraaf 2.11)

Ten zuiden van het park ligt nog een klein bosje dat een welkome aanvulling vormt op het park. Een echte verbinding met overige gebieden is aan de zuidzijde echter niet aanwezig. De dichtstbijzijnde natuurgebieden zijn het landgoed van Huize Padua en de gemeentebossen van Boekel op een afstand van ongeveer 2,5 kilometer. Het gebrek aan lintvormige structuren hiertussen maakt dat van een relatie geen sprake is.

2.9 Huidig gebruik (recreatie, educatie, enz.)

Het Peellandschapspark heeft zijn functie voor de houtproductie verloren. De vraag naar (mijn-)hout is nihil en de inzichten van de overheid m.b.t. bosbeheer zijn sterk gewijzigd. Het zwaartepunt is verschoven van monoculturen en monofuncties naar multifunctionele houtopstanden waarin natuur, recreatie en houtproductie worden gecombineerd. Het landschapspark Voskuilenheuvel heeft nu met name een functie voor natuur, landschap, recreatie en educatie. Voor de kern Venhorst fungeert het in belangrijke mate als uitloopgebied omdat deze kern verder wordt omgeven door agrarische gebruikte gronden. Daarnaast is ook de landschappelijke functie van belang. Het bos is een wenselijke verfraaiing van het verder open landschap.

Naast de Grote Peel bij Asten, de Deurnese Peel en Boswachterij Sint Anthonis is dit één van de weinige plekken waar mensen het karakter van de Oude Peel nog kunnen proeven. Het is daarmee educatief van groot belang en jaarlijks worden ongeveer 10 excursies gegeven voor scholen. Het hele terrein is dooraderd met diverse paden zodat een uitgebreid wandelnetwerk is ontstaan. De Voskuilenheuvel maakt onderdeel uit van de lange-afstandswandelroute 'Het Peellandpad'. Om het gebied voor een

zo groot mogelijk publiek toegankelijk te maken zijn de paden in het oostelijk deel rolstoelvriendelijk aangelegd.

2.10 Huidig beheer

Het beheer van het Peellandschapspark is in 1990 volledig overgedragen aan de werkgroep Voskuilenheugel. Deze groep vrijwilligers voert periodiek beheer uit door middel van overwegend kleine ingrepen. Er wordt gedund, gesnoeid, paden worden vrijgehouden van vervuiling en obstakels, afrastering wordt gecontroleerd en zo nodig hersteld of verplaatst. Ruigtes worden één keer per jaar gemaaid waarbij het maaisel op hopen wordt gezet en afgevoerd. Indien nodig wordt een deel van de heide geplagd.

Momenteel komen de volgende beheergroepen voor in het park:

- Naaldhoutbos
- Loofhoutbos
- Knotbomen
- Heide
- Ruig gras
- Paden
- Terreinmeubilair
 - Zitbanken
 - Papierbakken
 - Informatiebord groot
 - Informatiebord klein
- Kleine bouwwerken
 - Brug
 - Schaapskooi met kraal
 - Insectenpaleis
 - Uitkijktoren
 - Open mutserdmijt
 - Heidemijt
 - Bijenkasten

Hierna volgt een beschrijving van deze beheergroepen. Tevens wordt bij elke beheergroep een code gegeven die op de kaart terug te vinden is. Een gedetailleerde kaart vindt u in de bijlagen.

Naaldhoutbos (code nh)

Oppervlakte: circa 3,5 hectare. Monotone opstanden van overwegend naaldhout met zeer beperkte onderbegroeiing. De meeste opstanden dateren uit de jaren vijftig. Vak nh-A is in 1997 volledig verjongd. In de overige opstanden vindt periodiek een lichte dunning plaats.

Fig. 8: naaldbos

Loofhoutbos (code lh)

Oppervlakte: circa 5,8 hectare. Binnen het park kan onderscheid worden gemaakt in vier vormen loofhoutbos. Vak lh-A bestaat uit 100% loofhout, allemaal van dezelfde leeftijd. Dit vak bevindt zich in de halfwasfase. Het beheer hiervan bestaat uit nietsdoen, in afwachting van het juiste moment van de eerste dunning.

Fig. 9: loofhoutbos, vakken lh-A

In vak lh-B komen feitelijk oude houtsingels c.q. –wallen voor die nu niet meer duidelijk als zodanig herkenbaar zijn. Deze beplantingen dateren uit de jaren vijftig en zijn ontstaan doordat intensievere snoei aan de randen gewenst was om overlast voor aangrenzende agrariërs te voorkomen. In deze houtopstanden vindt periodiek een lichte dunning plaats.

Op D'n Heugel komt jong loofhoutbos voor in de vakken met code lh-C. Dit is eind jaren negentig aangeplant, waarbij het sortiment bewust is gekozen op basis van diversiteit en meerwaarde voor de fauna (o.a. besdragers). Deze houtopstanden worden nu beschermd tegen wildvraat. Andere beheermaatregelen vinden (nog) niet plaats.

Fig. 10: loofhoutbos, vakken lh-D

De loofhoutopstanden rond De Heide hebben de vakcode lh-D. Deze dateren uit de jaren vijftig en hebben zich, door de

schrale omstandigheden, ontwikkeld tot gedrongen bos. De vakken langs de Voskuilenweg zijn eind jaren tachtig geklepeld en daarna opnieuw uitgelopen als een soort hakhout. In deze houtopstanden vindt periodiek een lichte dunning plaats.

Knotbomen (code kb)

Op Den Heuvel staat een vijftiental knotwilgen die zijn geplant met het doel op termijn nestgelegenheid te bieden aan hollenbroeders en vleermuizen. Vanuit landschappelijk en cultuurhistorisch oogpunt horen deze bomen hier niet thuis maar worden gebruikt om de natuurwaarden te verhogen en ten behoeve van natuureducatie. Deze bomen worden één maal per 2 tot 3 jaar geknot.

Fig. 11: knotwilg

Heide (code he)

Oppervlakte: circa 5,2 hectare. Onder heide wordt verstaan het geheel van gras- en heidebegroeiing, met inbegrip van de (potentieel) waterhoudende laagtes en solitaire bomen die zich daarin of vlakbij bevinden. Deze beheergroep betreft dus het ecosysteem 'heide' en niet alleen de heidevegetatie die daar onderdeel van uitmaakt. Op 2 plaatsen blijft water staan (vakken he-A en he-B). Dit deel betreft ongeveer 1,1 hectare. Heide en gras komen nu in ongeveer gelijke verhoudingen voor, waarbij de heide zich met name heeft gevestigd op de laagste, natste plekken. Het deel dat uit overwegend heidevegetatie bestaat is aangegeven als vak he-C en beslaat ongeveer 0,5 hectare.

Een deel van de heide is begroeid met een zeer open berkenopstand, waaronder grassen en klein aandeel heide voorkomt. Deze vakken, bestaande uit enkele berken en gras, zijn op de kaart terug te vinden met de code he-D en hebben een oppervlakte van ongeveer 2,6 hectare. Gelet op de abiotische omstandigheden hebben de

Fig. 12: open berkenopstand, vak he-D

plekken waar nu grasvegetatie voorkomt goede potenties om heidebegroeiing te ontwikkelen. De begroeiing van berken maakt op natuurlijke wijze onderdeel uit van het geheel maar kan, door natuurlijke successie, het voortbestaan van de heidevegetaties in gevaar brengen. Bosjes worden periodiek gedund om verdere uitbreiding te voorkomen. Dit is vooral nodig bij de vakken die zijn aangegeven met code he-E, waar sprake is van zeer dichte berkenopstanden. Deze dichte houtopstanden betreffen ongeveer 0,7 hectare. Indien nodig wordt de heide geplagd en jaarrond grazen schapen op de heide. Het aantal schapen is de laatste jaren teruggebracht omdat zij de kwaliteit van de heide niet verbeteren, maar mogelijk juist verslechteren.

In het deelgebied 'De Heide' komt één poel voor. Deze wordt, anders dan de vennen, apart behandeld omdat deze kunstmatig is aangelegd en daardoor een andere inrichting en beheer kent. Deze poel is in 1990 gegraven met het doel een permanent waterhoudende biotoop te creëren voor de verrijking van de biodiversiteit. De poel heeft een oppervlakte van circa 0,2 hectare en is op het diepste punt circa anderhalve meter diep.

Fig. 13: poel

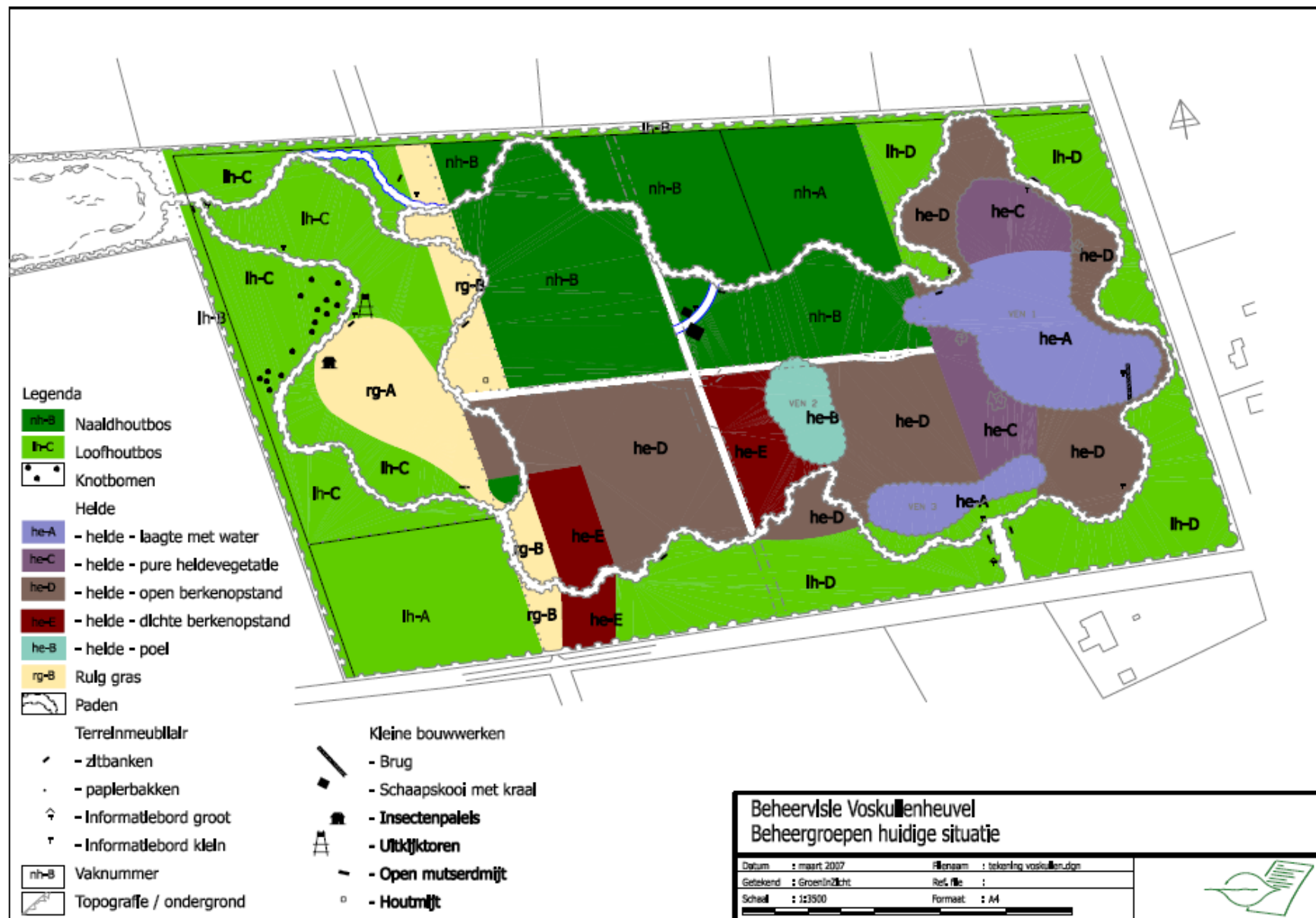

Fig. 14: beheergroepen in de huidige situatie

Ruig gras (code rg)

Oppervlakte: circa 1,1 hectare.
Hieronder worden verstaan de rijke, kruidachtige vegetaties die door periodiek maaien of door natuurlijke omstandigheden als zodanig in stand worden gehouden. Deze beheergroep komt met name voor op D'n Heuvel en op de overgang van D'n Heuvel en De Heide. De grote aaneengesloten vlakke op D'n Heuvel, vak rg-A) wordt gemiddeld twee maal per jaar gemaaid, waarbij het maaisel op langgerekte hopen langs de vlakte wordt achtergelaten, of wordt afgevoerd. Ondanks dit maai-beheer is deze vegetatie zeer sterk verrijkt én vervuigd met brandnetels. De overige ruigtes (vakken rg-B) worden niet gemaaid. Deze blijven door schapenbegrazing in hun huidige successiestadium en bestaan uit een mix van grassen en andere kruiden.

Fig. 15: D'n Heuvel sterk vervuigd

Paden

Lengte: circa 2800 meter. In het gehele park komen paden voor met een gemiddelde breedte van 1.20 meter. Deze zijn onverhard en bestaan uit kale bodem of grasvegetatie. Ze worden open gehouden door ze jaarlijks te ontdoen van begroeiing en takken. Daarnaast worden de kanten van de paden gesneden om overmatig ingroeien van gras tegen te gaan.

Terreinmeubilair:

- Zitbanken

Aantal: 11 stuks. De zitbanken zijn allemaal van onbehandeld hout zodat ze goed opgaan in de natuurlijke omgeving. Deze worden indien nodig gerepareerd.

- Papierbakken

Aantal: 7 stuks. De papierbakken bestaan uit ijzeren bakken met een omhulling van houten planken. Hierdoor vallen ze zo min mogelijk op in de natuurlijke omgeving. Deze worden wekelijks gecontroleerd en gelegegd. Afval wordt afgevoerd door deze in de geëigende tariefzakken aan te bieden aan de vuilnisophaaldienst.

- Informatiebord groot

Aantal: 1. Bij de entree van het park staat één groot informatiebord met een plattegrond van het gebied, de mogelijke wandelroutes en algemene informatie over de Voskuilenheuvel. Het informatiebord is voorzien van een afdakje en is geplaatst in 1990. De plattegrond is in 2005 vervangen voor een actueel exemplaar.

- Informatiebord klein

Aantal: 8 stuks. Verspreid over het gebied komen kleine informatiebordjes voor die informatie geven over enkele bijzonderheden. De volgende onderwerpen worden toegelicht:

- Grootven (info over plantensoorten)
- Schapenbegrazing
- Bochtige smele
- De visvijver
- D'n Heuvel
- D'n Dursteek
- Schaapskooi

De bordjes zijn van hout en glas met een aluminium omranding en worden regelmatig gecontroleerd. Enkele bordjes zijn door slijtage of vandalisme beschadigd geraakt. Eén bordje is kapot en bevat geen informatie meer.

Kleine bouwwerken

- Brug

Aantal: 1. Het Grootven kan worden bewonderd vanaf een houten brug. Deze is ooit behandeld tegen houtrot. Nu worden gemiddeld één maal per vijf jaar onderdelen vervangen.

- Schaapskooi met kraal

Aantal: 1. De schaapskooi is een replica van de schapshutten zoals deze tot het einde van de vorige eeuw voorkwamen en bestaat voornamelijk uit dennenhout en heideplaggen. De kooi is gebouwd in 1991. De kraal is er in 2003 bij gebouwd. Het beheer hiervan bestaat uit het periodiek legen van de schaapskooi en het incidenteel herstellen van de hut. (met name het plaggendak) Eén maal per 10 jaar worden de dakplaten van de hut vervangen.

- Insectenpaleis

Aantal: 1. In 2004 is het insectenpaleis gebouwd met diverse (bouw-)materialen die ruimte bieden aan insecten. Onder andere is gewerkt met bakstenen, dakpannen, stro, leem en bielzen. Indien nodig worden holtes opnieuw opgevuld.

- Uitkijktoren

Aantal: 1. In 1993 is de uitkijktoren van dennenhout gebouwd. Het rondhout is verduurzaamd. Deze is naar de voorzitter van de Stichting vernoemd en heeft daarom de naam 'Hoge Jan' gekregen. Het onderhoud van de Hoge Jan beperkt zich tot periodiek controle en bij noodzaak een onderhoudsbeurt.

Fig. 16: insectenpaleis, met op de achtergrond de uitkijktoren

- Open mutserdmijt

Aantal: 1. Een mutserdmijt is een stapel houtbundels, die vroeger werd gebruikt om fijn hout gemakkelijk te kunnen stapelen. In 1993 is in de Voskuilenheuvel een dergelijke mijt gebouwd ten behoeve van cultuurhistorie en educatie. Deze wordt in stand gehouden door het hergebruik van vrijkomend takhout bij de onderhoudswerkzaamheden in het park.

- Heidemijt

Aantal: 1. Omstreeks 2000 is een aanzienlijke hoeveelheid heideplaggen aangevoerd uit Belgisch-Limburg om het dak van de schaapskooi te kunnen bedekken. De restanten zijn opgetast in de heidemijt. Deze doet nu tevens dienst als nestel- en vluchtplaats voor kleine dieren. Hieraan wordt geen beheer uitgevoerd.

- Bijenkasten

Op de heide staat in de zomer een bijenkast, welke jaarlijks wordt gereinigd. De kasten worden niet geëxploiteerd, maar zijn slechts een ondersteuning van de cultuurhistorische en natuurwaarden.

2.11 Beleids- en overige plannen

Streekplan

Het Peellandschapspark maakt onderdeel uit van de deeltwerking Uden-Veghel en omstreken. Het park en zijn nabije omgeving worden getypeerd als waardevol agrarisch landschap. Het maakt onderdeel uit van de groene hoofdstructuur. In het provinciaal beleid met betrekking tot natuur wordt het park niet afzonderlijk genoemd. Het heidegebied is op de kaart aangegeven als natuurparel. De rest van het park is 'overig bos- en natuurgebied'. Het wat noordelijker gelegen gebied is aangemerkt als landschap met hoge natuurwaarden. De bossen van Odiliapeel en het bosje (noordstraat) zijn aangemerkt als natuurparel en liggen aan de rand van een gebied dat onderdeel is van de agrarische hoofdstructuur – landschap.

Reconstructieplan Peel en Maas

In het reconstructieplan is de omgeving van de Voskuilenheuvel aangewezen als verwevingsgebied. Hierin moeten dus natuur en landbouw beiden een plek krijgen. De drie vennen zijn apart aangegeven. Deze vallen onder het extensiveringsgebied, net als het gebied met een straal van 250 meter daar om heen. Ten noorden van de Voskuilenheuvel is een gebied aangewezen als dassenleefgebied. De reconstructiecommissie heeft het gebied tussen Volkel en Venhorst aangegeven als projectlocatie recreatie en toerisme. Het betreft een ovaalvormige zone, waarvan de Voskuilenheuvel de meest zuidelijke punt vormt. In dit gebied kunnen zowel grootschalige als kleinschalige ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme plaatsvinden.

Toeristisch-recreatieve inventarisatie

In 2004 is door een combinatie van initiatiefnemers een visie uitgewerkt die vorm heeft gekregen in het rapport 'Toeristisch-recreatieve visie projectlocatie Hemelrijk-Voskuilenheuvel te Uden/Boekel'. In totaal betreft het zeven initiatieven van met name dagrecreatieve activiteiten, waaronder een recreatiepark, minicamping, schietbaan, manege, paintballterrein, golfbaan en een landschapspark. Elke initiatiefnemer werkt aan zijn eigen ambities, die in deze inventarisatie zijn verwoord. De wens bestaat echter om van alle diensten samen één samenhangend product te maken. Het Peellandschapspark moet, samen met de andere

deelnemers, een belangrijk onderdeel zijn van het landschappelijk gebied. Verbinding van de verschillende diensten gebeurt onder andere door versterking van de routestructuren en bewegwijzering van paden. Dit plan is nog volop in ontwikkeling en kan derhalve worden gezien als een dynamisch plan.

Landschapsbeleidsplan (LBP)

Het landschapsbeleidsplan van de gemeente Boekel is een weergave van de wijze waarop de gemeente wil omgaan met het Lokaal Landschappelijk Raamwerk (LLR). Dit bestaat uit alle bestaande grotere natuur- en bosgebieden aangevuld met belangrijke structuren van kleine landschapselementen in het agrarische gebied die zorgen voor een groene dooradering. Tot slot horen hierbij ook de aanvullingen die gewenst zijn om het geheel optimaal te laten functioneren. De Voskuilenheuvel is binnen het LLR één van de grotere bos- en natuurgebieden. Hiervan wordt aangegeven dat, naast de bosbouwkundige functie, ook de recreatieve functie en de waarde voor natuur en landschap van belang zijn. De grotere bos- en natuurgebieden vallen buiten het LBP maar wel worden in het LBP beheerprincipes aangegeven die ook kunnen worden toegepast op deze terreinen. Hierbij kan worden gedacht aan omvorming van productiebos naar multifunctioneel bos en bosrandbeheer. Voor de nabije omgeving van het park wordt aangegeven dat de groene dooradering in oost-westrichting redelijk goed is. Het is wenselijk om de groene dooradering van het landschap in noord-zuidrichting te versterken om verbindingen te leggen tussen de verschillende bosgebieden. Concreet staat een verlenging van Den Dursteek op de kaart als zoeklocatie nieuwe houtsingel. Om het LLR goed te laten functioneren moeten enkele ecologische verbindingzones worden aangelegd. Eén daarvan is de verbinding tussen de droge bosgebieden bij de Voskuilenheuvel en de toekomstige ecologische structuur langs de Meerkensloop.

Bosbeheerplan

In het Geïntegreerd Bosbeheerplan gemeente Boekel wordt de algemene doelstelling met betrekking tot het bosbeheer als volgt verwoord: 'Het zo optimaal mogelijk laten samengaan van de functies natuur, recreatie, landschapsschoon en houtproductie tegen een aanvaardbaar kostenniveau'. Dit betekent concreet:

- zoveel mogelijk dienen de bossen de verschillende functies tegelijkertijd te vervullen (multifunctionaliteit)
- de bossen dienen een hoge belevingswaarde en visuele aantrekkelijkheid te bezitten ten dienste van de recreatie
- elementen die voor flora en fauna belangrijk zijn, dienen behouden te blijven en verder ontwikkeld te worden. Bovendien dient er gestreefd te worden naar een zo natuurlijk mogelijke soortensamenstelling
- Door versterking van de mantel- en zoomvegetatie wordt de overgang van open naar gesloten ruimte meer geleidelijk gemaakt
- Gestreefd dient te worden naar een gemiddeld kosten neutraal beheer.

Het streefbeeld voor de gemeentelijke bossen wordt voor een groot deel bepaald door de volgende uitgangspunten:

- Natuurlijke processen bepalen welke boomsoort de boventoon gaat voeren.
- Het aandeel inheemse boomsoorten is ongeveer 75%
- Het aandeel gemengd bos is ongeveer 70%
- Monoculturen zijn niet groter dan één hectare
- Uitheemse naaldboomsoorten blijven, vanwege hun recreatieve waarde, deel uitmaken van de opstanden. Wel wordt dit geleidelijk aan omgevormd naar inheems bos.
- Het aandeel dood hout wordt verhoogd. Streven is minimaal 4 dikke dode bomen per hectare (d.m.v. ringen).
- Minimaal 20 % dikke bomen over de gehele oppervlakte
- Horizontale en verticale structuur is gewenst.
- Groepenkap niet groter dan 0,3 hectare

Waterplan Boekel

Om het oorspronkelijk beeld van de Peel echt te herstellen is het nodig om in de Voskuilenheuvel het watersysteem te herstellen. De gemeente Boekel is voornemens een aantal maatregelen te nemen om het water in het gebied beter vast te houden. Ook willen ze het grondwaterpeil zodanig verhogen dat flora en fauna meer kansen krijgen.

3 Analyse

Sterke punten:

- Eén van de weinige natuurgebieden waarin dit tijdsbeeld en dit landschapstype worden nagestreefd.
- Heide en vennen op arme zandgronden vertegenwoordigen een hoge natuur- en landschapswaarde
- Veel verschillende beplantingsvormen op een kleine oppervlakte
- Voorkomen bijzondere soorten
- Hoge potentiële natuurwaarden
- De bijzondere voorzieningen (bijv. insenctenpaleis) dragen bij aan de variatie en de natuurlijke én educatieve waarden van het gebied.
- Grote gedragenheid onder Venhorstse gemeenschap
- Goede toegankelijkheid voor veel doelgroepen
- Voor de kern Venhorst het belangrijkste wandel- en recreatiegebied
- De verwijzing naar de cultuurhistorie geeft het gebied een hoge educatieve waarde.

Kansen:

- Relatie met Odiliapeelse bossen en Huize Padua. De Voskuilenheuvel kan een belangrijke stapsteen vormen tussen grotere bos- en natuurgebieden. Denk hierbij o.a. aan de das.
- Verhoging natuurwaarden door kleine aanpassingen in het park op het gebied van inrichting en beheer
- Vergroting van het park leidt tot een robuuster, stabielere natuurgebied en biedt mogelijkheden om de verdroging te verminderen
- De Voskuilenheuvel maakt deel uit van het projectgebied recreatie en toerisme 'Hemelrijk – Voskuilenheuvel' en draagt bij aan de recreatieve waarde van dit gebied in zijn totaliteit

Zwakke punten:

- Kleine oppervlakte
- D'n Heuvel sterk verrijkt en daardoor veruigd
- Park is verdroogd
- Onderhoud nu plaatselijk meer gericht op netheid dan op natuurwaarden
- Voor passanten slecht zichtbaar wat in het park gebeurt
- Het heeft nu alleen lokale recreatieve waarde, het gebied staat erg op zichzelf en is 'in zich zelf gekeerd'
- Informatieborden zijn verouderd waardoor de educatieve waarde daalt en een onverzorgde aanblik ontstaat
- Arbeidsintensief en duur onderhoud (plaggen e.d.)
- Het gebied heeft geen eigen economische drager

Bedreigingen:

- Verbinding met andere gebieden ontbreekt
- Vrijwilligers kunnen niet altijd continuïteit garanderen
- Omliggende landbouwgronden beïnvloeden natuurwaarden in de vorm van verdroging, vermesting en verzuring
- In de beleidsplannen is de omgeving van de Voskuilenheuvel aangeduid als extensiverings- en verwevingsgebied. Landbouw blijft dus aanwezig in de directe omgeving.

Alle genoemde factoren hebben met elkaar te maken, maar kunnen uiteen worden gerafeld door ze onder te brengen in 3 categoriën:

- Planet – Ecologische factoren
- People – Sociaal-maatschappelijke factoren
- Profit – Economische factoren

Conclusie:

■ Ecologie

Op de vorige pagina was al te zien dat de ecologische factoren van doorslaggevend belang zijn voor de Voskuilenheuvel. De Voskuilenheuvel heeft nu al hoge natuur- en landschapswaarden, maar deze kunnen verder worden ontwikkeld door in het park aanpassingen te doen in inrichting en beheer. Daarnaast worden natuur- en landschapswaarden sterk verhoogd én beter gewaarborgd als het park kan worden uitgebreid en verbonden met andere natuurgebieden. Hiermee kan tevens de waterhuishouding, die nu een groot probleem vormt, worden verbeterd.

■ Sociaal-maatschappelijk

De Voskuilenheuvel is het belangrijkste park voor de kern Venhorst en wordt dan ook breed gedragen onder de lokale bevolking. Op hoger niveau is het park minder goed bekend. Het feit dat het park wordt beheerd door vrijwilligers is enerzijds de kracht, anderzijds ook een potentiële valkuil voor het park. Het park biedt veel kansen tot educatie die nu niet ten volle worden benut.

■ Economie

Het park De Voskuilenheuvel kost geld en heeft van zichzelf geen echte economische drager. Het heeft hoge waarden door de rust en ruimte die men hier vindt: een spaarzaam goed in deze gehaaste maatschappij. Toch is dit moeilijk in economische waarden uit te drukken. Het kan wel een zeer welkome aanvulling zijn op de recreatieve plannen die in de omgeving worden ontwikkeld. Het park draagt wezenlijk bij aan de recreatieve waarden voor de wandelaar, fietser en natuurliefhebber en kan hierdoor bijdragen aan de economische draagkracht van de recreatie in de regio.

Visie

De Voskuilenheuvel ontleent haar grootste kracht aan de unieke cultuurhistorische waarde. De abiotische situatie, met daarbij het ingrijpen van de mens, vormen samen een heel karakteristiek landschap dat hoge waarden heeft voor flora en fauna. Het open heidelandschap vindt over het algemeen een hoge waardering onder bezoekers en deze typische biotoop wordt steeds schaarser in Nederland. Instandhouding en vergroting hiervan is daarom van groot belang.

Indien daarbij de potenties voor natuur- en educatieve waarden op den Heuvel optimaal worden benut, vormt het gehele park Voskuilenheuvel een essentiële meerwaarde voor natuur, landschap, recreatie en educatie binnen zijn omgeving.

3.1 Hoofddoel park

1. Cultuur: Hoofddoel van de Voskuilenheuvel is het instandhouden van het kenmerkend heidelandschap waarbij de situatie omstreeks 1900 wordt nagestreefd.

2. Natuur en landschap: Het daaronder liggend doel is de verrijking van natuur en landschap.

3. Educatie: De Voskuilenheuvel leent zich daarom uitstekend om bezoekers voorlichting te geven over, en waardering bij te brengen voor, cultuur, natuur en landschap

Figuur18: Schapen, verbindend element tussen cultuurhistorie, landschap, recreatie en educatie

3.2 Streefbeeld

Om de hierboven geschetste visie gestalte te geven wordt de Voskuilenheuvel in beelden omschreven.

De Voskuilenheuvel in haar omgeving

De Voskuilenheuvel vormt een forse groene tegenhanger van de landbouwgronden die haar omringen. Zij bestaat uit een 'oud' deel ten noorden van de Schepersdijk en een 'nieuw' deel ten zuiden van de Schepersdijk'. Op termijn vormt de Voskuilenheuvel groot groengebied dat een essentieel onderdeel uitmaakt van de Groene Hoofdstructuur, een wezenlijke bijdrage levert aan de leefbaarheid van Venhorst en de recreatieve waarden van de streek. Het park is verbonden met andere groengebieden waardoor uitwisseling van flora en fauna gemakkelijk plaatsvindt en ook mensen gebruik kunnen maken van een groen recreatief netwerk. Verbindingen bestaan uit paden, houtsingels, waterlopen of reeksen poelen.

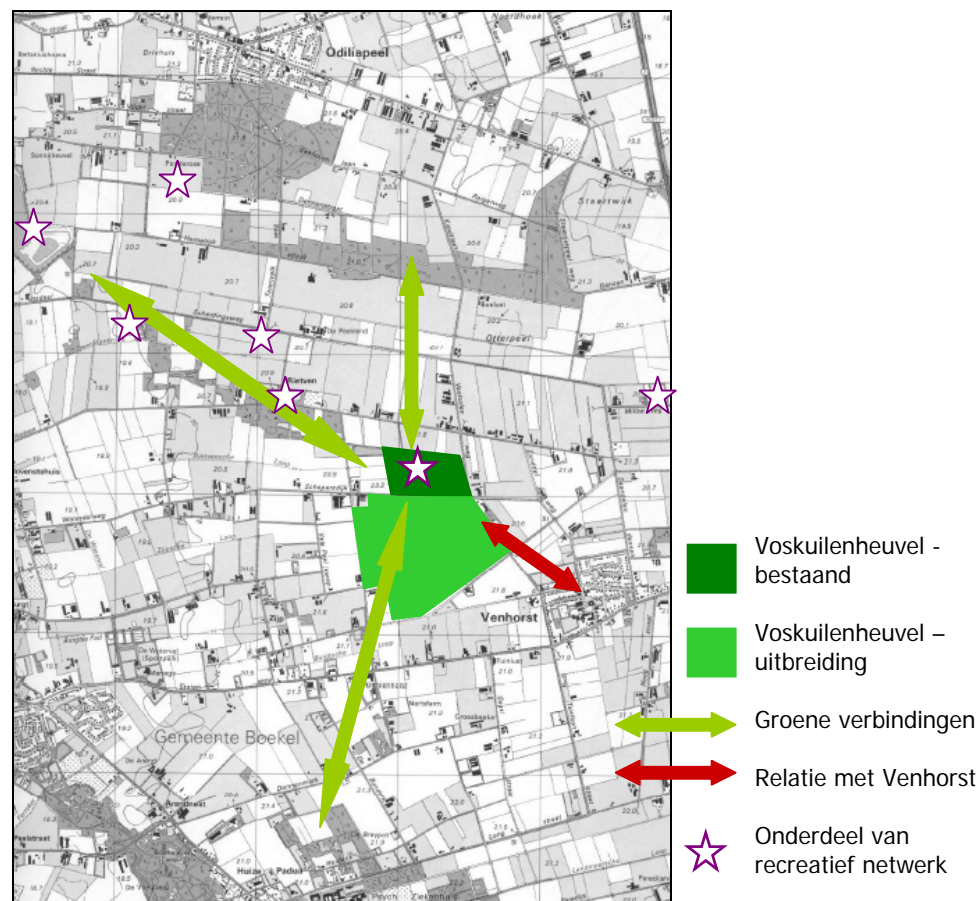

Fig. 19: Voskuilenheuvel in haar omgeving

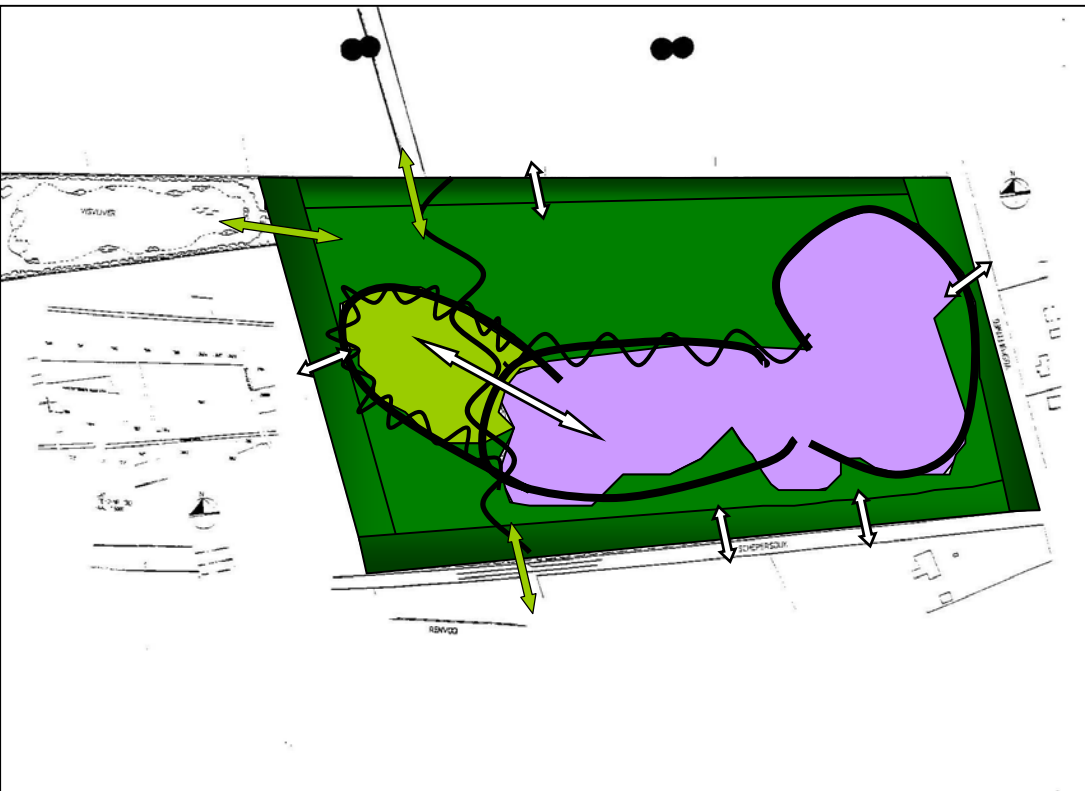

West: D'n Heuvel:

- natuur
- educatie
- mozaïek open-gesloten
- vlinderweide
- struinnatuur

Oost: De Heide:

- cultuur
- natuur
- open
- kijkgroen

Figuur 20: visie Voskuilenheuvel

Legenda:

- Zeer dichte randen
- Doorkijkjes / zichtrelaties
- Openheid
- Heide
- Vlinderweide
- Besloten gebieden
- Difuse / golvende overgang Heide / Heuvel
- Natuurlijke overgang door kern-mantel-zoomvegetatie
- Verbinding met andere natuurgebieden

Oost

De kern van het park wordt gevormd door het oostelijk deel (De Heide). Dit deel geeft het landschap weer van de Peel omstreeks 1900. Zeer open, weinig bomen en veel heide, water en gras. Abiotische factoren bieden de kaders, maar menselijk ingrijpen is nodig om dit deel landschappelijk te ontwikkelen en in stand te houden. Hoewel dit deel goed toegankelijk wordt gehouden, wordt het met name beschouwd als 'kijkgroen' om de kwetsbare heidevegetatie niet te schaden.

West

D'n Heuvel vormt een mozaïek van houtopstanden en open ruimten waarbij de inrichting geheel ten dienste wordt gesteld aan de natuur- en educatieve waarden. Hier worden zo veel mogelijk kansen aangegrepen om waarden voor natuur en educatie te verhogen. Omdat de landschappelijke en natuurlijke situatie hier niet meer authentiek is, wordt het geoorloofd geacht hier kunstgrepen toe te passen om de kansen voor natuur te optimaliseren. Het resultaat is een wandelgebied waarin 'gestruind mag worden' en waarin de paden dienst kunnen doen als 'leerpaden'. De centrale open ruimte doet dienst als vlinderweide. Het middendeel bestaat uit bloemrijk grasland, de randen bestaan uit ruigtes die de overgang vormen naar de houtopstanden. In tegenstelling tot De Heide is dit deel echt gebruiksgroen.

De grens tussen de heide en Den Heuvel verloopt geleidelijk doordat deze golvend verloopt. De houtopstanden worden afgewisseld met gras en ruigte. Deze rand vormt een uitstekende (uitvals)basis voor reeën en de luwe, zonnige plekken zijn in trek bij insecten. Om te benadrukken dat het park één geheel vormt, wordt een subtiele zichtlijn open gesnoeid waardoor het Grootven en de bloemenweide op Den Heuvel als één geheel te zien zijn.

Randen

De randen van het park zijn van essentieel belang voor de relatie met de omgeving. Deze worden zeer dicht gehouden om de volgende redenen:

- de bezoeker ervaart de agrarische omgeving minder als de zichtrelatie minder is.

- Een dichte rand zorgt voor een buffer met betrekking tot invloeden van buitenaf (verkeersgeluid, inwaaiing van meststoffen en zaden)
- Een dichte beplanting heeft hoge waarden voor dieren die hierin schuilgelegenheid zoeken.

Plaatselijk zijn stukken van deze rand transparanter om de passant ook te schoonheid van het park te laten ervaren. Dit kan de bekendheid van, en het draagvlak voor, het park alleen maar vergroten. Door deze open stukken te maken op plekken waar zicht is op mooie locaties in de omgeving, zijn deze ook aantrekkelijk voor de bezoeker van het park.

Toegankelijkheid

Het park is geheel toegankelijk en een net van paden dooradert het park. De hoofdpaden zijn ook voor rolstoelgebruikers, kinderwagens e.d. goed bruikbaar. Daarnaast komen, met name op d'n Heuvel een aantal 'secundaire' paden voor die het struinen c.q. zwerven door het park mogelijk maken. In het oostelijk deel is dat minder gewenst in verband met de kwetsbaarheid van de (heide-)vegetatie.

Natuurdoelen

De natuurwaarden van het park komen voort uit de variatie in landschapstypen, landschapselementen en begroeiingstypen. De mogelijkheden om variatie aan te brengen ten behoeve van natuurwaarden worden optimaal benut. In De Heide zijn inrichting en beheer gericht op de voorkomende en potentiële soorten van heide en vennen. Op den Heuvel wordt gestreefd naar een zo grote mogelijke variatie aan begroeiingstypen zodat zich hier een veelheid aan plant- en diersoorten kan vestigen.

Met betrekking tot de houtopstanden wordt gestreefd naar een groot aandeel inheems loofhout. Zonder toedoen van de mens zou hier van nature overwegend eik, berk en grove den groeien. Natuurlijke processen bepalen de ontwikkeling van het sortiment, maar de beheerder kan actief bijdragen aan een verschuiving in de gewenste verdeling

3.3 Realisatie streefbeeld

In het hiervoor geschetste streefbeeld wordt in algemene termen weergegeven waar binnen het Peellandschapspark naar wordt gestreefd. In deze paragraaf wordt concreet aangegeven welke omvormingen en aanpassingen noodzakelijk zijn om het streefbeeld te realiseren. In figuur 21 is de inrichting weergegeven zoals deze er op termijn uit zou kunnen gaan zien. De beplantingstypen zoals deze nu aanwezig zijn, blijven gehandhaafd. Waar mogelijk worden kleine aanpassingen gedaan in inrichting of beheer, om de kansen voor natuurwaarden te verhogen of om het landschappelijk en recreatief aantrekkelijker te maken.

1. Aankoop en inrichting gronden

Voor de uitbreiding van het park moeten gronden worden aangekocht en ingericht conform het inrichtingsplan dat in 2002 is gemaakt.

2. Verbinding met overige groengebieden

Om het park te verbinden met overige gebieden moeten ecologische verbindingzones worden aangelegd. Deze zijn reeds omschreven in het Landschapsbeleidsplan van de gemeente Boekel en het plan voor de Odiliapeelse bossen.

3. Verdichting randen

Om de randen meer gesloten te maken is het nodig een beheer in gang te zetten waarbij periodiek delen wordt afgezet die opnieuw gaan uitlopen en daarmee een dicht hakhoutstruweel vormen. Om te voorkomen dat schapenvraat het uitstoelen van de afgezette struiken belemmert kan de afrastering van het park zo worden geplaatst dat (een deel van) de hakhoutbeplanting niet door schapen kan worden bereikt. Het heeft daarbij de voorkeur de afrastering niet direct langs het pad te plaatsen omdat dit het natuurlijke karakter van het gebied beperkt en voor bezoekers niet erg vriendelijk oogt. Op plaatsen waar doorkijkjes naar het omringende landschap gewenst zijn kan een combinatie van het afzetten van de beplanting in combinatie met toegankelijkheid voor schapen zorgen voor een openheid die heel natuurlijk oogt.

4. Opener maken heide

Om bovenstaand streefbeeld te bereiken is het van belang dat de heide nog opener wordt gemaakt. Dit kan worden gecompenseerd door op Den Heuvel meer bomen en struiken aan te planten. Ook is het mogelijk om aansluitend aan de Voskuilenheuvel landschapselementen te realiseren zodat per saldo de oppervlakte houtopstanden gelijk blijft. Om te zorgen dat de oppervlakte heidevegetatie wordt vergroot, zal plaatselijk moeten worden geplagd.

5. Ontwikkeling Vlinderweide

Om de vlinderweide te realiseren is het nodig de bodem sterk te versralen zodat een gevarieerd, vlindervriendelijke vegetatie kan ontstaan. Door middel van omvormingsbeheer wordt de bloemenweide (verder) ontwikkeld en ontstaan ruigtezones langs de randen.

6. Zichtrelatie D'n Heuvel en De Heide

Om de zichtrelatie tussen de twee deelgebieden duidelijk te maken kan ter plaatse van De Heide een zone worden vrijgesnoeid met een breedte van ongeveer 35 à 50 meter. Deze zichtlijn moet breed genoeg zijn om weinig nadeel te ondervinden van bomen, schaduw en blad, maar smal genoeg om enige spanning in het terrein te houden. Voor een natuurlijk effect kan deze ook grillig verlopen.

7. Geleidelijke overgangen

Het is wenselijk om langs de houtopstanden een natuurlijke kern-mantelzoomvegetatie te ontwikkelen. In de meeste gevallen is het voldoende om het beheer ter plaatse wat aan te passen. De strook die direct grenst aan de houtopstand wordt weinig gemaaid waardoor diverse houtachtige en kruidachtige gewassen de kans krijgen zich te ontwikkelen. Om te zorgen dat randen van beplantingen een golvende lijn krijgen moeten plaatselijk kleine groepen uit de rand van de beplanting worden weggenomen zodat luwe plekken ontstaan.

8. Vergroting educatieve waarden

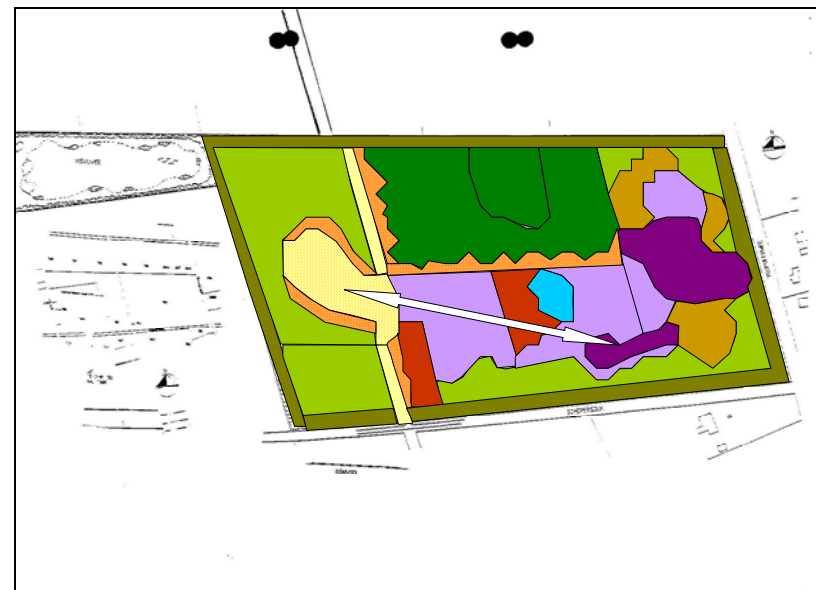
Om te zorgen dat het park een hogere educatieve waarde krijgt is het wenselijk dat meer bordjes worden geplaatst en de bestaande bordjes worden vervangen door nieuwe exemplaren. Deze dienen wel passend te

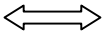
zijn bij het natuurlijke karakter van het gebied. Als voorbeeld kunnen de diverse soorten loofhoutbos worden toegelicht op D'n Heuvel en kan de ontstaansgeschiedenis van de heide worden uitgelegd. Daarnaast kan de beheerdoelstelling van het park worden toegelicht. Ook kan, boven op de uitkijktoren, een bord worden geplaatst waarop de bijzonderheden van de omgeving worden uitgelegd.

Daarnaast kunnen de bijzondere voorzieningen zoals de insectenflat en de uitkijktoren worden uitgebreid. Hierbij kan worden gedacht aan extra nestkasten voor holenbroeders, vlinderkasten, een vleermuizenkelder, een oeverwaluwanwand enz. enz. Deze voorzieningen dienen alleen op D'n Heuvel te worden aangebracht omdat deze plek daar speciaal voor wordt ingericht.

Alle maatregelen worden gefaseerd uitgevoerd om de natuur zo min mogelijk te verstoren.

Figuur 21: omvormingen

- Uitbreiding areaal heide
- Verdichting randen
- Realisatie bloemrijk grasland
- Realisatie ruigtestroken = kern-mantel-zoomvegetaties
- Open snoeien zichtlijn vlinderweide - heide

4 Beheerplan

In paragraaf 4.1 wordt elke beheergroep afzonderlijk besproken. Het algemeen streefbeeld van elke beheergroep wordt als eerste omschreven. Daarna volgt de omschrijving van het complete maatregelpakket dat geldt voor deze beheergroep en de technische eisen waaraan deze maatregelen moeten voldoen om optimaal te kunnen werken. In figuur 22 is de Voskuilenheuvel weergegeven met alle beheergroepen op de plek waar deze gewenst zijn.

In de bijlagen is een globaal werkplan opgenomen. Dit maakt inzichtelijk wat de hierna genoemde maatregelen per jaar gemiddeld kosten aan ureninzet en financiële middelen.

Figuur 22: beheergroepen in de gewenste (toekomst-)situatie

4.1 Beschrijving beheergroepen

Naaldhoutbos / gemengd bos – algemeen

Streefbeeld

Een gemengde opstand van naaldhout met een aandeel van minimaal 40 % loofhout. Er is sprake van een gelaagdheid waarin een gezonde boom-, struik- en kruidlaag voorkomen. Aan de randen is sprake van een goede mantel-zoomvegetatie. Het vormt een stabiel bos waarin bomen van diverse leeftijden voorkomen en enig dood hout voorkomt.

Maatregelen

1. Verhogen structuur door het bevoordelen van spontane verjonging. Deze wordt groepsgewijs vrijgezet door bomen uit het kronendak eromheen te verwijderen. 1 x / 5 jaar
2. Markante bomen accentueren door deze vrij te stellen van andere bomen 1 x / 5 jaar
3. Ringen ten behoeve van de vorming van dood hout. 1 x / 5 jaar
4. Ongewenste soorten verwijderen. jaarlijks

Technische eisen

Ad 1.

- Waar loofhoutsoorten in de struiklaag aanwezig zijn worden deze beoordeeld door het kronendak te lichten.
- Waar geen spontane verjonging van gewenste soorten aanwezig is wordt (voorlopig) niet gedund in het kronendak.
- Dunningen worden gefaseerd uitgevoerd en groepsgroottes variëren om optimale structuurvariatie te verkrijgen.
- Aan de randen worden plaatselijk groepen gekapt om een golvende bosrand te ontwikkelen.
- Oude, dikke bomen blijven zo veel mogelijk gehandhaafd.
- Dood hout, zowel staand als liggend, blijft in de opstand aanwezig.
- Toekomstbomen worden aangewezen met het doel deze tot volle wasdom te laten komen. Gestreefd wordt naar ongeveer 120 toekomstbomen per hectare, oftewel een onderlinge afstand van ongeveer negen meter. Uiteraard mag dit variabel zijn.
- Met dunnen wordt gestart zodra het merendeel van de bomen tot een hoogte van 6 tot 8 meter vrij is van levende takken.

- Elke opstand wordt eenmaal per vijf jaar gedund. In de tussenliggende periode wordt het bos zo min mogelijk verstoord.
- Zeeden en Grove den: kroon 50 tot 60 % vrijstellen
- Corsicaanse den en Oostenrijkse den: kroon 50 tot 100 % vrijstellen
- Zomereik: kroon 20 tot 40 % vrijstellen

Ad 2.

- Markante bomen worden geselecteerd op basis van hun onderscheidend vermogen van andere bomen door omvang, groeivorm, natuurwaarde of zeldzaamheid. De geselecteerde bomen worden gemarkeerd om ze te behoeden voor kap. Bij voorkeur wordt hiervoor een blauwe stip gebruikt, omdat dit een gangbare markering is binnen natuurbeheerorganisaties. Voor meer uniforme tekens: zie bijlage.
- Markante bomen worden vrijgesteld door de toekomstige kroonprojectie vrij te kappen van andere bomen.

Ad 3.

- Verspreid over een houtopstand worden enkele bomen aangewezen om te ringen.
- Ringen gebeurt alleen in de kern van een houtopstand. Een te ringen boom heeft een afstand van minimaal een boomhoogte vanaf een pad. Dit om te voorkomen dat deze bij omvallen passanten verwondt.
- Ringen gebeurt door de bast van een boom over de gehele omtrek te verwijderen over een breedte van circa 2 centimeter.

Ad 4.

- Onder ongewenste soorten worden verstaan uitheemse soorten die woekeren of zich voor Nederlandse begrippen buitensporig vermeerderen. Het gaat in de Voskuilenheuvel onder andere om Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers.
- Ongewenste soorten worden verwijderd door deze vlak boven maaiveld af te zagen.
- Indien Amerikaanse vogelkers optreedt, wordt deze uitgestoken.

Loofhoutbos – algemeen

Streefbeeld

Een opstand bestaande uit diverse soorten inheems loofhout met een gezonde boom-, struik- en kruidlaag. Aan de randen is sprake van een goede mantel-zoomvegetatie. Het vormt een stabiel bos waarin bomen van diverse leeftijden voorkomen en enig dood hout voorkomt.

Maatregelen

1. Verhogen structuur door het bevoordelen van spontane verjonging. Deze wordt groepsgewijs vrijgezet door bomen uit het kronendak eromheen te verwijderen. 1 x / 5 jaar
2. Markante bomen accentueren door deze vrij te stellen van andere bomen 1 x / 5 jaar
3. Ringen ten behoeve van de vorming van dood hout. 1 x / 5 jaar
4. Ongewenste soorten verwijderen. jaarlijks

Technische eisen

zie bij naaldhoutbos

Hakhout (nieuwe beheergroep!)

Een houtachtige opstand van inheemse struiken met enkele boomvormers die door voedselarme omstandigheden, groeiwijze en beheer een zeer dichte begroeiing vormt. Door een gefaseerd kapbeheer komen binnen het hakhout diverse ontwikkelingsstadia voor. Deze beheergroep komt met name in de randzones voor. Rond de Voskuilenheuvel ligt een rand met een breedte variërend van 5 tot 15 meter, die bestaat uit hakhout.

Maatregelen

1. extensieve begrazing door schapen
2. Verhogen structuur en verdichten van de opstand d.m.v. verjonging van de struiken
3. Ongewenste soorten verwijderen. jaarlijks
4. Bijplanten struikvormers

Technische eisen

Ad 2.

- Frequentie: 1 x jaar.
- Jaarlijks wordt een klein, aaneengesloten vak (circa 10%) bewerkt.
- Uitvoeringsperiode: Afzetten gebeurt in februari-maart, net voor het broedseizoen. Berken worden afgezet vóór december, i.v.m. de kans op bloeden.
- Stobben worden afgedekt met overblijvende takken om het jonge schot te behoeden voor schapenvraat.
- Elk jaar wordt een ander deel bewerkt, op enige afstand van de reeds bewerkte stukken.
- Om de 20 meter blijft er één gespaard van afzetten om zich te ontwikkelen tot boomvormer.

Ad 3.

- Onder ongewenste soorten worden verstaan uitheemse soorten die woekeren of zich voor Nederlandse begrippen buitensporig vermeerderen. Het gaat in de Voskuilenheuvel onder andere om Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers.
- Ongewenste soorten worden verwijderd door deze vlak boven maaiveld af te zagen.
- Indien Amerikaanse vogelkers optreedt, wordt deze uitgestoken.

Ad 4.

- Frequentie: 1 x / jaar worden enkele struikvormers bijgeplant op plekken waar door afzetten ruimte is ontstaan.
- Sortiment: gebiedseigen, doorndragende en vruchtdragende struiken. Afhankelijk van de locatie in de houtopstand worden lichtminnende of schaduwverdragende soorten toegepast.

Knotbomen

Een wilg of es die op een hoogte tussen één en tweeëneenhalve meter is afgezet en periodiek van jong takhout wordt ontdaan met het doel takhout te winnen. In de Voskuilenheuvel hebben knotbomen tot doel een nestplaats te vormen voor hollenbroeders. Het streven is om knotbomen van diverse leeftijden en knothoogtes te hebben. De verzameling knotwilgen mag een griendachtig karakter krijgen. Nieuwe bomen worden daarom in de nabijheid van de reeds bestaande bomen geplant, zodat alle knotbomen samen een eenheid gaan vormen.

Fig.23: hoe meer holtes, hoe waardevoller

Maatregelen

1. Knotten
2. Bijplanten

Technische eisen

Ad 1.

- Frequentie: 1 x per 4 jaar
- Uitvoeringsperiode: november – maart, maar niet bij vorst
- De gehele pruik wordt in één keer weggenomen
- Takken worden tot op de knot verwijderd
- Takken worden tot bundels opgeslagen in de houtmijt

Ad 2.

- Frequentie: 1 x / 4 jaar, op basis van noodzaak
- Uitvoeringsperiode: november – maart
- Materiaal: Vrijgekomen bij het knotten van de overige bomen

Heide

Een combinatie van circa 70% heide en 30 % kruidachtige vegetatie en plaatselijk wat solitaire bomen of kleine bosjes. Omdat de oppervlakte

heide in de Voskuilenheuvel vrij klein is, wordt gestreefd naar slechts weinig bosjes. De kruidachtige vegetatie bestaat uit zowel grassen als andere kruiden. Binnen de heide komen periodiek vochthoudende laagtes voor.

Maatregelen

1. Begrazing
2. Plaggen
3. Verwijderen opslag
4. Dunning bosjes
5. Schonen laagtes

Technische eisen

Ad 2.

- Frequentie: 1 x / 25 jaar
- Jaarlijks circa 30 are
- Betreft ook de watervoerende laagtes
- Uitvoeringsperiode: oktober – februari
- Alleen de strooisellaag en de bewortelde laag worden verwijderd (humuslaag).
- Het maaiveld wordt nauwgezet gevolgd. De oorspronkelijke minerale ondergrond blijft onaangetast.

Ad 3.

- Frequentie: 1 x / jaar
- Uitvoeringsperiode: september – maart
- Spontane opslag van houtachtige gewassen, anders dan heide, wordt uitgetrokken of uitgestoken
- Met name de aanwezige steilranden worden vrijgehouden van opslag.

Ad 4.

- Frequentie: 1 x 3 / jaar
- Uitvoeringsperiode: September – maart
- Dichte opstanden van (voornamelijk) berk worden gedund door circa 10 % van de bomen weg te nemen

Fig.24: heide

Ad 5.

- Betreft de poel in de heide
- Frequentie: 1 x / 10 jaar
- Uitvoeringsperiode: half augustus – half oktober
- Bij elke schoningsbeurt wordt de helft van de poel bewerkt.
- Overmatige plantengroei wordt verwijderd door middel van uittrekken (niet steken in verband met folielaag)
- Vrijkomend materiaal wordt op één centrale plek opgeslagen

Bloemrijk grasland (voorheen beheergroep Ruig gras)

Vegetatie van grotendeels overblijvende kruidachtige soorten, bestaande uit grassen en andere kruiden.

Maatregelen

1. Hooien

Technische eisen

Ad 1.

- Frequentie: 3 x / jaar
- Uitvoeringsperiode: half mei, juni/juli en september/oktober (mede afhankelijk van het moment van zaadrijping van gewenste soorten)
- Maaisel blijft minimaal 3 en maximaal tien dagen liggen
- Maaihoogte 5 – 10 centimeter
- Maaisel wordt op 1 centrale plek op hopen gezet

Fig. 25: bloemrijk grasland

Ruigte (nieuwe beheergroep!)

Vegetatie van meerjarige, hoog opschietende kruiden en licht verhoude gewassen die van nature voorkomt als randbegroeiing langs een houtopstand of op open plekken.

Maatregelen

1. Maaien en afvoeren

Technische eisen

Ad 1.

- Frequentie: 1 x / 2 jaar
- Uitvoeringsperiode: oktober / november
- Fasering: de totale oppervlakte ruigte wordt in twee delen gesplitst. Elk jaar wordt een ander deel bewerkt.
- Maaisel wordt afgevoerd / op hopen gezet

Paden

Onverharde paden met voldoende breedte en een goede toegankelijkheid. Onderscheid wordt gemaakt tussen de normale gras- en zandpaden door het hele park en de rolstoelvriendelijke paden die alleen rond De Heide liggen.

Maatregelen

1. Ruimen

2. Vlakschuiven

Technische eisen

Ad 1.

- Frequentie: 2 x / jaar
- Uitvoeringsperiode: voorjaar en najaar
- Zwerfvuil en takken worden van het pad verwijderd en afgevoerd respectievelijk in het bos achtergelaten

Ad 2.

- Frequentie: 1 x / jaar
- Uitvoeringsperiode: voorjaar
- Paden worden vlak geschoven en ontdaan van ingroeiende vegetatie door deze te snijden en af te scheppen

Terreinmeubilair (Zitbanken, papierbakken, informatieborden enz)

Maatregelen

1. Controle
2. Reparatie / herstel
3. Legen papierbakken
4. Schoonmaken

Technische eisen

Ad 1.

- Frequentie: 6 x / jaar
- Uitvoeringsperiode: hele jaar
- Controle op gebreken zoals scheuren, uitstekende delen, losse spijkers enz.

Ad 2.

- Frequentie: afhankelijk van resultaat controles
- Uitvoeringsperiode: afhankelijk van resultaat controles

Ad 3.

- Frequentie: 12 x / jaar ???
- Uitvoeringsperiode: hele jaar
- Afval wordt afgevoerd door middel van tariefzakken

Ad 4.

- Frequentie: 1 x / jaar
- Uitvoeringsperiode: voorjaar
- Borden worden afgewassen en het afdakje wordt ontdaan van vervuilingen zoals graffiti, spinrag e.d.

Kleine bouwwerken (brug, schaapskooi, insectenpaleis, uitkijktoren, open mutserdmijt, heidemijt en bijenkasten)

Maatregelen

1. Controle
2. Reparatie / herstel

Fig. 26: papierbak

Technische eisen

Ad 1

- Frequentie: 6 x / jaar
- Uitvoeringsperiode: gehele jaar

Ad 2.

- Frequentie: afhankelijk van de uitkomst van de controles worden het hele jaar door kleine reparaties uitgevoerd
- Frequentie: 1 x / 5 jaar worden onderdelen van de brug vervangen
- 1 x / 10 jaar worden de dakplaten van de schaapskooi vervangen, waarna een heel nieuw plaggendak wordt aangebracht

5 Subsidiemogelijkheden

Om het streefbeeld te kunnen realiseren is veel tijd en geld nodig. Om hierin te voorzien kan aanspraak worden gemaakt op een aantal subsidiebronnen.

Subsidie hergebruik stortplaatsen

De provincie Noord Brabant verleent subsidie voor duurzaam en vernieuwend hergebruik van stortplaatsen. Indien een hergebruikplan wordt ingediend dat voldoet aan onderstaande criteria kan hiervoor subsidie worden verstrekt:

- het project is innovatief of heeft een voorbeeldwerking. Als innovatief geldt een vorm van hergebruik, die nog niet eerder in Nederland is toegepast (nieuwe functie) of een al eerder gerealiseerde functie, waarbij nieuwe technieken worden gebruikt (b.v. een nieuwe funderingstechniek);
- het project draagt wezenlijk bij aan de kennis over het hergebruik van stortplaatsen;
- het project roept nieuwe natuurwaarden in het leven of draagt bij aan het behoud of herstel van bestaande natuurwaarden.

Onderzocht moet worden of het educatieve gebruik van Den Heuvel aanleiding kan zijn om voor deze subsidie in aanmerking te kunnen komen.

Subsidie voor educatieprojecten ecologie

Om activiteiten op het gebied van voorlichting, educatie en publiekscommunicatie te stimuleren en te ondersteunen stelt de Provincie geld beschikbaar in de vorm van subsidie. Het gaat vooral om projecten die de samenhang laten zien tussen alle zaken die van belang zijn voor ecologie. Denk bijvoorbeeld aan projecten die de relatie tussen natuur en water in beeld brengen of projecten die laten zien hoe landschap, cultuur en grondgebruik samenhangen.

Herstel hydrologische situatie

Via EGM-subsidies worden onderzoeken naar, en herstelplannen voor, hydrologische probleemgebieden betaald. Deze kunnen worden aangevraagd via de Bosgroep.

6 Aanbevelingen

Verbinding met de omgeving

Het Peellandschapspark is een waardevol gebied, dat nog veel hogere waarden kan krijgen als het in verbinding wordt gesteld met zijn omgeving. Het doortrekken van de verbinding naar de Odiliapeelse bossen is hiervoor van belang, evenals de relatie met de bossen bij Huize Padua. Het aanbrengen van lijnvormige houtopstanden en poelenketens is gewenst. Hiervoor moet contact worden gezocht met de gemeenten Boekel en Uden.

Vergroting van het park

Het gebied wordt veel waardevoller en minder kwetsbaar als het een grotere oppervlakte heeft. Uitbreiding met de percelen aan de zuidzijde is wenselijk. In dit deel kan nieuwe natuur worden ontwikkeld en kunnen paden en educatieve voorzieningen worden aangebracht. Het park komt hierbij voor de bewoners van Venhorst letterlijk en figuurlijk 'een stuk dichterbij'. Dit is wenselijk omdat Venhorst verder geen parkachtig uitloopgebied heeft. Ook voor de verdere omgeving van Venhorst biedt vergroting van het park meer draagkracht voor de recreatieve sector.

Vergroting natuur- en educatieve waarden

Op Den Heuvel liggen kansen om meer educatieve voorzieningen te treffen. Hierbij kan worden gedacht aan extra bijenkasten, nestkasten en insectenweides. Wellicht dat een hernieuwde samenwerking met de vlinderstichting hierin nog meer mogelijkheden biedt. Met de visclub kan worden gesproken over de aanleg van een oeverwaluwanwand. De bezoekers kunnen op de bijzonderheden van het park worden geattendeerd door informatiebordjes. Omdat de huidige bordjes niet uniform zijn en veelal beschadigd, moeten deze worden vervangen.

Onderzoek verschralling bloemenweide

Voor het park zou het een grote meerwaarde betekenen als Den Heuvel plaatselijk wordt verschaald zodat een echte bloemenweide kan ontstaan. Door middel van regulier beheer wordt gemaaid en afgevoerd. Hiermee is sprake van een langdurig proces. Hoe verschralling versneld kan

plaatsvinden, dient te worden onderzocht. Instandhouding van de afdekkende laag is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Onderzoek hydrologische situatie

Het Peellandschapspark zou bijzonder gebaat zijn bij maatregelen die gericht zijn op vernatting van het gebied en herstel van de hydrologische situatie. Hiermee worden natuurwaarden én historische waarden teruggebracht. Een onderzoek naar de mogelijkheden hierin is aanbevelenswaardig en kan waarschijnlijk gesubsidieerd plaatsvinden.

7 Bronnenlijst

Literatuur

Ministerie van LNV, *Besluit Rode lijsten flora en fauna*

Van Nuland en Partners, *Toeristisch-recreatieve visie projectlocatie Hemelrijk-Voskuilenheuvel te Uden/Boekel – Van op zichzelf staande initiatieven tot een samenhangend toeristisch-recreatief product*, Eindhoven, 22 oktober 2004

Peters, Cor, *Venhorst en de Peel*, Venhorst, augustus 1982

Boer, K, *Ecologisch groenbeheer in de praktijk*, Arnhem, september 1993

Dijk, M. van, *Natuur- en landschapsbeheer, kollegediktaat i4*, Velp, maart 1995

Topografische Dienst Emmen, *Grote Provinciale atlas Noord-Brabant Oost 1:25.000 tweede editie 1998*, Groningen, 1998

Internet

www.brabant.nl

www.doelbeelden.nl

www.vlindernet.nl

www.vogelbescherming.nl

www.kich.nl

<http://boekel.lokaaltotaal.nl>

Bijlagen

Bijlage 1: Soortinventarisatie Voskuilenheuvel 1989 –2005

Bijlage 2: Algemene biotoopeisen soorten

Bijlage 3: Uniforme markeringstekens bosbeheer

Bijlage 4: Raming (losse bijlage)

Bijlage 1: Soortinventarisatie Voskuilenheuvel 1989 – 2005

Vogels	waarneming in Rode lijst	Broedvogel
Bonte vliegenvanger	2002-2005	ja
Boompieper	1989 en 2002 --	ja
Buizerd	2002 --	ja
Ekster	1989 en 2002 --	ja
Fazant	1989 en 2002 --	ja
Fitis	1989 en 2002 --	ja
Gaai	1989 en 2002 --	ja
Geelgors	1989 en 2002 --	ja
Gekraagde roodstaart	2002-2005	ja
Goudhaantje	1989 en 2002 --	ja
Grasmus	1989 en 2002 --	ja
Groenling	1989 en 2002 --	ja
Grote bonte specht	1989 en 2002 --	ja
Grote lijster	1989 en 2002 --	ja
Heggemus	1989 en 2002 --	ja
Holeduif	2002 --	ja
Houtduif	1989 en 2002 --	ja
Kauw	1989 en 2002 --	ja
Kleine karekiet	2002 --	ja
Koolmees	1989 en 2002 --	ja
Kuifmees	2002 --	ja
Meerkoet	1989 en 2002 --	ja
Merel	1989 en 2002 --	ja
Patrijs	1989 en 2002 Kwetsbaar	ja
Pimpelmees	1989 en 2002 --	ja
Ransuil	1989 en 2002 Kwetsbaar	ja
Roodborstje	1989 en 2002 --	ja
Sperwer	1989 en 2002 --	ja
Tjiftjaf	1989 en 2002 --	ja
Tuinfluit	1989 en 2002 --	ja
Turkse tortel	2002 --	ja
Vink	1989 en 2002 --	ja
Waterhoen	1989 en 2002 --	ja
Wilde eend	1989 en 2002 --	ja
Winterkoning	1989 en 2002 --	ja
Zanglijster	2002 --	ja
Zomertortel	2002 Kwetsbaar	ja
Zwarte kraai	1989 en 2002 --	ja
Zwarte mees	2002 --	ja
Zwartkop	1989 en 2002 --	ja

Dagvlinders	waarneming in Rode lijst
Argus vlinder	2002 en 2003 --
Atalanta	2002 en 2003 --
Bont zandoogje	2002 en 2003 --
Boomblauwtje	2002 en 2003 --
Bruin zandoogje	2002 en 2003 --
Bruin blauwtje	2002 en 2003 Kwetsbaar
Citroenvlinder	2002 en 2003 --
Dagpauwoog	2002 en 2003 --
Distelvlinder	2002 en 2003 --
Eikenpage	2002 en 2003 --
Geaderd koolwitje	2002 --
Geelsprietdikkopje	2002 en 2003 --
Gehakelde aurelia	2002 en 2003 --
Groentje	2002 en 2003 --
Groot dikkopje	2002 en 2003 --
Groot koolwitje	2002 en 2003 --
Heideblauwtje	2002 en 2003 Kwetsbaar
Icarusblauwtje	2002 en 2003 --
Klein geaderd witje	2002 en 2003 --
Klein koolwitje	2002 en 2003 --
Kleine vuurvlinder	2002 en 2003 --
Koninginnepage	2002 en 2003 Gevoelig
Landkaartje	2002 en 2003 --
Oranje zandoogje	2002 en 2003 --
Porseleinvlinder	2002 --
Zwartspretidikkopje	2002 en 2003 --

Nachtvlinders	waarneming in
Agaatvlinder	2004-2005
Behaarde spanner	2004-2005
Gammauil	2002 en 2003
Koperuil	2002 en 2003
Lievelingetje	2002 en 2003
Piramidevlinder	2004-2005
Porseleinvlinder	2004-2005
Roodbont heidevlindertje	2002 en 2003
Sint Jacobsvlinder	2004-2005
Stippelmot	2002 en 2003
Vedermot	2002 en 2003
Wapendrager	2002 en 2003
Waterleliemotje	2004-2005
Wespvlinder	2002 en 2003
Witvlakvlinder	2004-2005
Zwart weeskind	2004-2005

Kevers	waarneming in
Basterd zandloopkever	2002-2005
Bladhaantje	2004-2005
Diefkever	2004-2005
Distelbok	2002-2005
Driehoornmestkever	2004-2005
Geel wilgenhaantje	2004-2005
Gewone doodgraver	2004-2005
Gouden tor	2004-2005
Goudgestreepte kortschildkever	2004-2005
Groene zandloopkever	2002-2005
Huisboktor	2004-2005
Kleine dennenscheerder	2002-2005
Loopkever (2 soorten)	2004-2005
Oranje aaskever	2004-2005
Paardenmestkever	2004-2005
Penseelkever	2002-2005
Pilkever	2002-2005
Rietsnoerhalsloopkever	2004-2005
Rode smalbok	2002-2005
Rozenkever	2002-2005
Schorsloopkever	2004-2005
Slakkenkever	2004-2005
Steilkopje	2004-2005
Stinkende kortschildkever	2002-2005
Tuinschalebijter	2004-2005
Tweekleurige goudhaan	2004-2005
Wortelboktor	2002-2005

Libellen	waarneming in Rode lijst
Blauwe glazenmaker	2002-2005 --
Bloedrode heidelibel	2002-2005 --
Bruine glazenmaker	2002-2005 --
Bruinrode heidelibel	2002-2005 --
Geelvlek heidelibel	2002-2005 --
Gewone oeverlibel	2002-2005 --
Glassnijder	2004-2005 Kwetsbaar
Grote keizerlibel	2002-2005 --
Metaalglanslibel	2002-2005 --
Noordse witsnuitlibel	2002-2005 --
Paardenbijter	2002-2005 --
Platbuik	2002-2005 --
Smaragdlibel	2002-2005 --
Steenrode heidelibel	2002-2005 --
Venglazenmaker	2002-2005 --
Venwitsnuitlibel	2002-2005 Kwetsbaar
Viervlek	2002-2005 --
Vuurlibel	2002-2005 --
Zwarte heidelibel	2002-2005 --

Hommels	waarneming in Rode lijst
Akkerhommel	2002-2005 --
Akkerkoekoekshommel	2004-2005 --
Boomhommel	2002-2005 --
Grote aardhommel	2002-2005 --
Grote koekoekshommel	2004-2005 --
Steenhommel	2002-2005 --
Tuinhommel	2004-2005 --
Weidehommel	2002-2005 --

Juffers	waarneming in Rode lijst
Azuurwaterjuffer	2002-2005 --
Blauwe breedscheenjuffer	2002-2005 --
Bruine winterjuffer	2002-2005 Bedreigd
Gewone pantserjuffer	2002-2005 --
Grote roodoogjuffer	2002-2005 --
Houtpantserjuffer	2002-2005 --
Kleine roodoogjuffer	2002-2005 --
Kanaaljuffer	2004-2005 --
Koraaljuffer	2004-2005 --
Lantaarntje	2002-2005 --
Tangpantserjuffer	2002-2005 --
Tengere grasjuffer	2004-2005 --
Tengere pantserjuffer	2002-2005 Kwetsbaar
Vuurjuffer	2002-2005 --
Watersnuffel	2002-2005 --
Weidebeekjuffer	2002-2005 --
Zwervende pantserjuffer	2002-2005 --

Amfibien en reptielen	waarneming in Rode lijst
Alpenwatersalamander	2004-2005 --
Bruine kikker	2004-2005 --
Gewone pad	2004-2005 --
Groene kikker	2004-2005 --
Levenbarende hagedis	2004-2005 --

Bijen	waarneming in Rode lijst
Asbij	2002-2005 --
Behangersbij	2004-2005 --
Bloedbij	2002-2005 --
Grijze zandbij	2002-2005 --
Groefbij	2004-2005 --
Grote zijdebij	2004-2005 --
Heideviltbij	2002-2005 --
Heidewespbij	2004-2005 --
Heidezijdebij	2002-2005 --
Kleine harsbij	2004-2005 --
Kleine roetbij	2004-2005 --
Pluimvoetbij	2002-2005 --
Roodharige wespbij	2002-2005 Kwetsbaar
Rosse metselbij	2004-2005 --
Slobkousbij	2002-2005 --
Vosje	2004-2005 --
Zandbij	2002-2005 --

Wespen	waarneming in
Bessenbladwesp	2002-2005
Bijenwolf	2002-2005
Gewone mierwesp	2002-2005
Gewone vliegendoder	2002-2005
Gewone vlinderdoder	2002-2005
Gladde mierwesp	2002-2005
Glasvleugelspinnendoder	2004-2005
Goudwesp	2002-2005
Graafwesp	2004-2005
Grote knoopwesp	2004-2005
Grote rupsdoder	2002-2005
Hoornaar	2002-2005
Leemwesp	2004-2005
Metselwesp	2002-2005
Plooiwesp	2002-2005
Roodpotige keverdoder	2004-2005
Spinnendoder	2002-2005
Urntjeswesp	2004-2005
Zaagpootspinnendoder	2004-2005
Zeefwesp	2002-2005

Zoogdieren	waarneming in Rode lijst
Aardmuis	2004-2005 --
Bosmuis	2004-2005 --
Bruine rat	2004-2005 --
Bunzing	2004-2005 --
Dwergmuis	2004-2005 --
Dwergvleermuis	2004-2005 --
Eekhoorn	2004-2005 --
Egel	2004-2005 --
Haas	2004-2005 --
Konijn	2004-2005 --
Mol	2004-2005 --
Ree	2004-2005 --
Rosse vleermuis	2004-2005 --
Vos	2004-2005 --
Wezel	2004-2005 --

Overigen	waarneming in Rode lijst
Behaarde rode bosmier	2002 en 2003
Blauwe duinsprinkhaan	2002 en 2003 --
Bleke kakkerlak	2002 en 2003
Bossteekmier	2004-2005
Doornsprinkhaan	2002 en 2003 --
Heidekakkerlak	2002 en 2003
Heidesabelsprinkhaan	2002 en 2003
Kale rode bosmier	2002 en 2003
Mierenleeuw	2002 en 2003
Rietsprinkhaan	2002 en 2003 --
Rode steekmier	2002 en 2003
Schapenteek	2002 en 2003
Staafwants	2002 en 2003
Vlieg	2004-2005
Wespspin	2002 en 2003

Bijlage 2: Biotoopeisen soorten

(uit: Ecologisch Groenbeheer in de praktijk)

Vogels

1. Nest- en schuilgelegenheid:

- Zorg voor dichte struikbegroeiingen, waarvan een deel gedoord.
- Laat snoeihout op hopen of rillen liggen
- Laat oude en dode bomen staan voor holenbroeders
- Ruige oeverbegroeiing langs wateren.
- Stel het maaien van graslanden en oeverbegroeiingen uit tot na het broedseizoen (eind juni) als hierin vogels broeden
- Maai ruigten in het vroege voorjaar zodat ze in de winter als voedselbron kunnen dienen
- Maak evt. gebruik van nestkasten en nestwanden.

2. Voedselaanbod:

- Een rijk insectenleven (zie ook volgende punt) door veel variatie in begroeiingstypen en structuur.
- Zorg voor voldoende vrucht- en zaaddragende soorten
- Beheer zo min mogelijk gericht op opruimen: natuurlijke processen hun gang laten gaan.
- Inheems sortiment voor het optimaal voorkomen van zaden, vruchten en bessen.

3. Variatie in structuur- en begroeiingstypen

- Zo veel mogelijk verschillende groenelementen
- Variatie binnen een groenelement (bijv. open plekken in een hakhout of bosje)

Zoogdieren

Streef naar zo veel mogelijk structuurvariatie. Een afwisseling van struweel, met een rijke struik- en kruidlaag, ruigte en grasland is ideaal voor zoogdieren.

Zorg voor dichte struikbegroeiingen, waarvan een deel gedoord.

Laat snoeihout op hopen of rillen liggen

Werk met flauwe oevers langs wateren

Voer werkzaamheden zo veel mogelijk gefaseerd uit.

Zorg voor verbindingen tussen groenelementen, waarlangs dieren zich gemakkelijk en zonder gevaar kunnen verplaatsen.

Insecten algemeen

- Streef naar een zo groot mogelijke variatie aan begroeiingstypen en laat die begroeiingstypen zoveel mogelijk op elkaar aansluiten.
- Streef (ook binnen een begroeiingstype) naar structuurverschillen.
- Ontwikkel waar mogelijk geleidelijke overgangen van het ene naar het andere begroeiingstype. Geleidelijke overgangen bijvoorbeeld van grasland, via ruigte naar struweel of bos, bieden aan insecten veel leefruimte.
- Werk zo veel mogelijk gefaseerd. Belangrijk is dat er steeds ongemaaide plaatsen overblijven voor de overwintering van insecten.
- Stem het beheer van de verschillende groenelementen op elkaar af. Zorg dat er steeds voldoende begroeiingen met bloeiende planten aanwezig zijn.
- Kies machines die zo min mogelijk schade toebrengen aan insectenleven.

Vlinders

1. Voldoende waardplanten voor de rups en voldoende nectarplanten voor de vlinders.

Belangrijke waardplanten voor rupsen:

- Vuilboom
- Pinksterbloem
- Kruisbloemigen
- Eik
- Div. grassoorten
- Zuring
- Rolklaver
- Div. Distelsoorten

- Grote brandnetel

Belangrijke nectarplanten voor vlinders

- Div. composieten
- Akkerdistel
- Koninginnekruid
- Braam
- Struikheide
- Kale jonker
- Kattestaart
- Jacobskruid
- Dopheide
- Klaver

Het is belangrijk dat deze soorten niet te veel in de schaduw staan.

2. Gevarieerd microklimaat. Vlinders hebben beschutte, zonnige en beschaduwde plekken nodig

3. Structuurelementen voor oriëntatie. Er moeten voldoende elementen zoals bosjes en houtsingels aanwezig zijn. Ook een gevarieerde grasbegroeiing, met lang en kort gras, is belangrijk.

4. Gevarieerde begroeiingstypen. Vlinders hebben behoefte aan:

- Een grote afwisseling van bloemrijk grasland, ruigte, struweel- en mantelbegroeiingen
- Structuurverschillen in en tussen begroeiingen, vooral het verkrijgen van luwe en zonnige plekken is van belang
- De aanwezigheid van voldoende waard- en nectarplanten en een goede spreiding van de bloei van deze laatste.

Reptielen en amfibieën

Voor reptielen en amfibieën is het belangrijk dat elk deelbiotop aanwezig is en dat deze op de juiste wijze met elkaar verbonden.

1. voortplantingsgebied

- stilstaand of zwak stromend water

- ondiep water dat in de zon ligt: een flauwe in de zon liggende oever of ondiepte is ideaal
- rijke waterbegroeiing
- goede waterkwaliteit (niet vervuild of verzuurd)
- permanent water

2. voedselgebied

- rijke structuurvariatie. Afwisseling van lang en bloemrijk gras, ruigten en struweel of gevarieerd bosplantsoen is ideaal.
- Korte afstand tot het voortplantingsgebied

3. overwinteringsgebied

- Ruige en ontoegankelijke elementen, dichte ondergroei
- Dikke strooisellaag
- Dode bomen, takkenhopen e.d.

4. Verbindingen tussen deelbiotopen

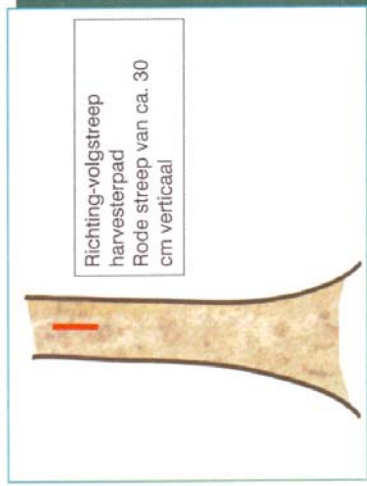
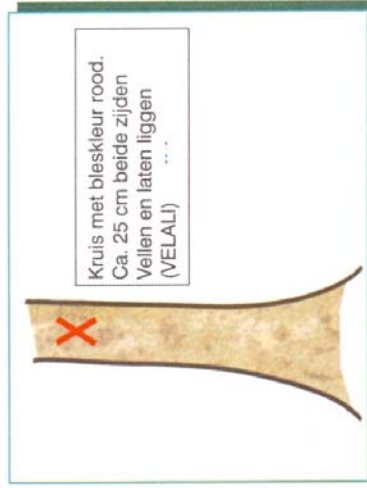
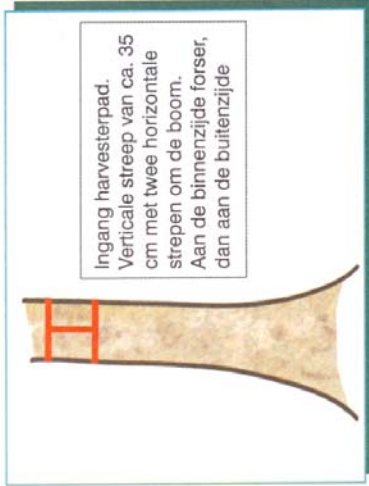
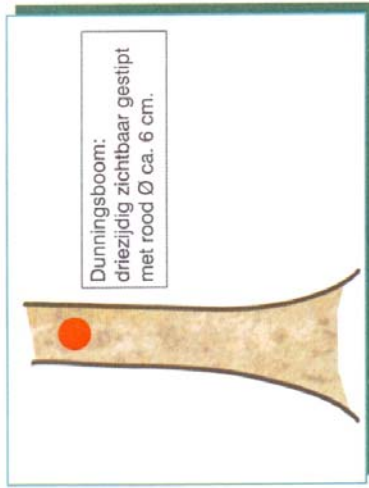
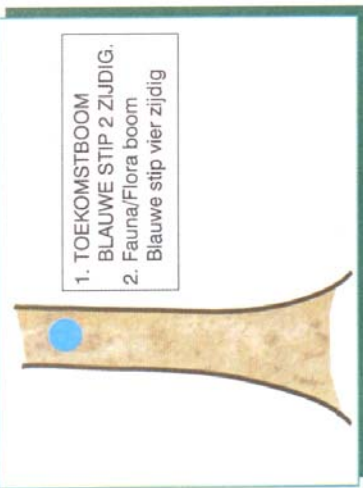
Deelbiotopen moeten zo veel mogelijk met elkaar in verbinding staan.

Bijlage 3: Uniforme markering bosbouw

wordt het niet tijd voor

UNIFORME MARKEERTEKENS?

Tel: (+31) 570-530664
fax: (+31) 570-530394
info@borgmanbeheer.nl

www.borgmanbeheer.nl

Bijlage 4: Raming (losse bijlage!)

Het hierna volgende werkplan geeft op hoofdlijnen weer welke maatregelen er jaarlijks worden uitgevoerd om het park te beheren én te ontwikkelen. Het overgrote deel van het werk gebeurt door vrijwilligers. Daarom zijn de meeste posten in uren uitgedrukt. Door aan deze uren een kostprijs, vergelijkbaar aan een werkvoorzieningsschap, te koppelen, worden de activiteiten van deze vrijwilligers vertaald in het kapitaal dat zij door hun inzet vertegenwoordigen.

RAMING VOSKUILENHEUVEL

Werknummer	Omschrijving	TOTAAL
		€ 16.820,00
1	CONTROLE	€ 6.464,00
2	SCHOON EN HEEL HOUDEN	€ 3.072,00
3	MAAIEN	€ 1.152,00
4	ONDERHOUD BEPLANTING	€ 768,00
5	ONDERHOUD BOMEN	€ 32,00
6	BOSBOUWKUNDIGE WERKZAAMHEDEN	€ 704,00
7	NATUURBOUWKUNDIGE WERKZAAMHEDEN	€ 1.012,00
8	VERZORGING SCHAPEN	€ 450,00
9	WERKPLAN	€ 1.216,00
10	AANKOPEN EN INHUUR	€ 1.250,00
11	OVERHEAD	€ 700,00

Prijspeil: maart 2007

Werk nummer	Omschrijving	Beurten	Uren	Euro's	Eenheids prijs beurt	Eenheidspr ijs uren	Eenheidspr ijsen euro's	Uitvoering intern	Uitvoering extern	TOTAAL: Bedrag
1	CONTROLE									
1,1	Controle terreinmeubilair betreft controle van zitbanken, informatieborden, papierbakken e.d. op beschadigingen, vervuiling en volledigheid incl verwijderen veegvuil en herstel kleine onregelmatigheden zoals het afvijlen van splinters		6		€ 16,00			€ 96,00		€ 96,00
1,2	Controle afrasteringen betreft controle van afrasteringen, hekwerken en schapenkraal op beschadigingen, vervuiling en aanwezigheid incl herstel kleine onregelmatigheden zoals het inslaan van een kram		12		€ 32,00			€ 384,00		€ 384,00
1,3	Controle kleine bouwwerken betreft controle van schaapskooi, insectenpaleis, brug en uitkijktoren op bouwkundige staat, slijtage, beschadiging en vervuiling incl herstel kleine onregelmatigheden zoals het vastspijkeren van een plank		6		€ 32,00			€ 192,00		€ 192,00
1,4	Controle schapen betreft controle schapen op ziekten, verwondingen, voer, water, aanwezigheid		360		€ 16,00			€ 5.760,00		€ 5.760,00
1,5	Controle bijenkasten betreft controle bijenkasten op bouwkundige staat, beschadigingen en vervuilingen, evenals herstellen kleine onregelmatigheden zoals het rechtleggen van de deksel		4		€ 8,00			€ 32,00		€ 32,00
2	SCHOON EN HEEL HOUDEN									
2,1	Ledigen papierbakken betreft ledigen papierbakken en opruimen naastgelegen zwerfvuil inclusief afvoer naar een verwerkingsinstelling (exclusief storkosten)		12		€ 48,00			€ 576,00		€ 576,00
2,2	Opruimen maatschappelijk vuil betreft verwijderen van maatschappelijk vuil uit het gehele park inclusief afvoeren naar een verwerkingsinrichting (exclusief storkosten)		1		€ 256,00			€ 256,00		€ 256,00
2,3	Herstellen afrasteringen betreft herstellen van afrasteringen, poorten, hekwerken en schapenkraal (exclusief leverantie materialen) inclusief herplaatsen van afrasteringen		64			€ 16,00		€ 1.024,00		€ 1.024,00
2,4	Herstellen terreinmeubilair betreft herstellen van banken, informatieborden en routepalen inclusief herplaatsen (exclusief leverantie), oliën en beitsen		16			€ 16,00		€ 256,00		€ 256,00
2,5	Herstellen gras- en zandpaden betreft het begaanbaar maken/houden van paden voor wandelaars door ruimen		48			€ 16,00		€ 768,00		€ 768,00
2,6	Herstellen rolstoelpaden betreft het begaanbaar maken/houden van paden voor rolstoelers door ruimen en vlakschuiven		12			€ 16,00		€ 192,00		€ 192,00
3	MAAIEN									
3,1	Maaien ruigte (1x/jaar, jaarlijks wordt een helft gemaaid) betreft maaien ruigtes langs (bos)randen		24			€ 16,00		€ 384,00		€ 384,00
3,2	Maaien en ruimen bloemrijk grasland (3x/ jaar, gehele oppervlakte) betreft maaien en ruimen van bloemenweide tbv verschraling		48			€ 16,00		€ 768,00		€ 768,00
4	ONDERHOUD BEPLANTING									
4,1	Terugzetten hakhout betreft periodiek terugzetten en dunnen van hakhout ter bevordering van een structuur- en soortrijke bosschage		10			€ 64,00		€ 640,00		€ 640,00
4,2	Bijplanten heesters betreft het bijplanten van struikvormers na het uitvoeren van dunningswerkzaamheden.		4			€ 32,00		€ 128,00		€ 128,00

Werk nummer	Omschrijving	Beurten	Uren	Euro's	Eenheids prijs beurt	Eenheidspr ijs uren	Eenheidspr ijsen euro's	Uitvoering intern	Uitvoering extern	TOTAAL: Bedrag
5	ONDERHOUD BOMEN									
5,1	Knotten van bomen betreft knotten van bomen tbv instandhouding van de knotboom, jaarlijks 1/4 deel van de bomen		1			€ 16,00		€ 16,00		€ 16,00
5,2	Inboeten bomen inboeten van afgestorven bomen, inclusief verwijderen oude boom en aanbrengen stambeschermer of AA-protect, exclusief leverantie		1			€ 16,00		€ 16,00		€ 16,00
6	BOSBOUWKUNDIGE WERKZAAMHEDEN									
6,1	Blessen en houtmeten betreft het markeren van bomen die vanwege dunningswerkzaamheden gerooid moeten worden, tevens indien gewenst het opmeten van het te verkopen hout		4			€ 16,00		€ 64,00		€ 64,00
6,2	Vellen, ringen en opruimen betreft vellen van bomen die voor dunningswerkzaamheden zijn geblesd. Indien voor verkoop eveneens in stukken aan de bosrand leggen. Bomen in naaldhoutbos, loofhoutbos en kleine bosjes op de heide.		8			€ 64,00		€ 512,00		€ 512,00
6,3	Prunusbestrijding betreft het verwijderen van Prunus serotina (Amerikaanse vogelkers) door uitsteken of afzagen		4			€ 32,00		€ 128,00		€ 128,00
7	NATUURBOUWKUNDIGE WERKZAAMHEDEN									
7,1	Verwijderen ongewenste opslag betreft verwijderen ongewenste opslag van heide		4			€ 64,00			€ 256,00	€ 256,00
7,2	Plaggen heide betreft plaggen en afvoeren van heidepercelen ten behoeve van het genereren van aaneengesloten heidevegetatie	1			€ 500,00				€ 500,00	€ 500,00
7,3	Onderhoud poel betreft schonen poel, 1 x/10 jaar, m.b.v. kraan en kieper (kosten materieel: zie 10,8)		4			€ 64,00			€ 256,00	€ 256,00
8	VERZORGING SCHAPEN									
8,1	Bijvoeren schapen betreft bijvoeren van schapen als het park geen voldoende voedsel genereert (exclusief leverantie)			300			€ 1,00		€ 300,00	€ 300,00
8,2	Ziektebestrijding betreft het toedienen van medicatie, onderzoeken van schapen en inschakelen van de dierenarts (exclusief leverantie en uren dierenarts)			75			€ 1,00		€ 75,00	€ 75,00
8,3	Scheren Betreft het inhuren van een schapenscheerder voor het scheren van de schapen			75			€ 1,00		€ 75,00	€ 75,00
9	WERKPLAN									
9,1	Opstellen werkplan betreft opstellen van werkplan voor het volgende jaar. Werkplan dient als leidraad voor het onderhoud en geeft subsidieverstrekker inzage in de werkzaamheden		8			€ 60,00			€ 480,00	€ 480,00
9,2	Aanvragen subsidies betreft het aanvragen van subsidies op basis van het opgestelde werkplan		16			€ 16,00		€ 256,00		€ 256,00
9,3	inhuur expertise van derden		4			€ 120,00			€ 480,00	€ 480,00

Werk nummer	Omschrijving	Beurten	Uren	Euro's	Eenheids prijs beurt	Eenheidspr ijs uren	Eenheidspr ijsen euro's	Uitvoering intern	Uitvoering extern	TOTAAL: Bedrag
10	AANKOPEN EN INHUUR									
10,1	Leverantie hekwerken betreft leverantie van afrasteringpalen, draad, gaas en bevestigingsmaterialen			250			€ 1,00		€ 250,00	€ 250,00
10,2	Leverantie terreinmeubilair betreft leverantie van bankplanken, routepalen en informatieborden			100			€ 1,00		€ 100,00	€ 100,00
10,3	Leverantie plantmateriaal betreft leverantie van beplantingen en bomen			100			€ 1,00		€ 100,00	€ 100,00
10,4	Leverantie boombeschermers betreft leverantie van stambeschermers of AA-protect tegen vraatschade			25			€ 1,00		€ 25,00	€ 25,00
10,5	Onderhoud materieel betreft kosten voor het operationeel houden van materieel, zoals slijpen kettingen, onderhoud spades, onderhoudsvergoeding (inclusief brandstof) tractoren en aanhangwagens			250			€ 1,00		€ 250,00	€ 250,00
10,6	Gebruiksvergoeding gereedschap betreft kosten voor reparatie, herstel en vervanging van gereedschap, geleend van de vrijwilligers			100			€ 1,00		€ 100,00	€ 100,00
10,7	Stortkosten betreft stortkosten voor verwerking afvalstoffen en aankoop van tariefzakken			100			€ 1,00		€ 100,00	€ 100,00
10,8	Inhuur materieel Betreft inhuur trekkers, kranen, kiepers e.d. ten behoeve van uitvoering grote onderhoudswerkzaamheden zoals maaien, plaggen en schonen			250			€ 1,00		€ 250,00	€ 250,00
10,9	Diversen betreft kosten voor onvoorziene uitgaven			75			€ 1,00		€ 75,00	€ 75,00
11	OVERHEAD									
11,1	(Bestuurs)vergaderingen betreft kosten voor het houden van de (bestuurs)vergaderingen en secretariaat			450			€ 1,00		€ 450,00	€ 450,00
11,2	PR en representatie betreft kosten voor het in beeld brengen én houden van de Stichting en het park zelf			250			€ 1,00		€ 250,00	€ 250,00
	TOTAAL							€ 12.448,00	€ 4.372,00	€ 16.820,00

